

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aarskrift

fra

Sorø Akademis Skole

for

Skoleaaret 1923—24.

INDHOLD:

1. Platons Sjælelære af Adjunkt, Dr. phil. Poul Helms.
2. Efterretninger om Skoleaaret ved Rektor H. Raaschou-Nielsen.

Sorø.
Folkebladets Bogtrykkeri.
1924.

Aarsskrift

fra

Sorø Akademis Skole

for

Skoleaaret 1923—24.

INDHOLD:

1. Platons Sjælelære af Adjunkt, Dr. phil. Poul Helms.
2. Efterretninger om Skoleaaret ved Rektor H. Raaschou-Nielsen.

Sorø.
Folkebladets Bogtrykkeri.
1924.

PLATONS SJÆLELÆRE

AF

POUL HELMS

Den ældre græske Naturfilosofis barnlig dristige Forsøg paa at udgrunde Tilværelsen endte haabløst i en Række af Systemer, hvoraf intet var i Stand til at skaffe sig eneraadende Gyldighed. Altsaa vidste man i Virkeligheden intet om de Ting, man havde ment at kunne udgrunde. Intet Under, at den trygge og dristige Spekulation endte i den opløsende Skepsis, der hos Sofisterne tilsidst erklærede alle Meninger for lige sande og spillede Bold med baade naturvidenskabelige og etiske Begreber. En objektiv Sandhed gives ikke, Tilværelsen er kun det enkelte Menneskes Tilværelse, der gives ingen anden Sandhed end den, det enkelte Menneske i dets Individualbestemthed vil godkende som saadan¹⁾ (Protagoras hos Platon: Theaitet 152 A).

Men med denne Anskuelse er den ydre Ramme givet for den nye Retning i græsk Tænkning, som *Sokrates* slog ind paa, og som hos Platon og Aristoteles skulde føre Filosofien til en Blomstringsperiode, der den Dag i Dag fylder os med den største Beundring. Sokrates deler med Sofisterne Mistilliden til Fysikernes Systemer; de overskrider Grænserne for den menneskelige Erkendelse, hvad

---

¹⁾ Denne Godkendelse er kun afhængig af praktiske Formaal (jfr. L. Robin: *La pensée grecque* 1923 — S. 175).

der allerede fremgaar af deres store Forskellighed. Og ligesom Sofisterne gør han Mennesket til Tænkningens Midtpunkt; det er dog Mennesket, først og fremmest dets sædelige Handlen, der er Tilværelsens vigtigste Spørgsmaal. Men han stiller sig i bestemt Modsætning til Sofisternes vilkaarlige Opfattelse af selve det menneskelige.

Naar Sofisterne erklærede alle Meninger for lige gode og vilde lade den enkelte vilkaarlig træffe Afgørelse om sandt og usandt, saa beror dette paa en Miskendelse af Menneskets Karakter som tænkende Væsen. Mennesket er nemlig i Stand til at sondre mellem sine egne Forestillinger, til at fjerne Modsigelser og Uklarheder i disse og derved naa frem til den rensede Forestilling, der indeholder de rette og blivende Kendemærker, som beholder deres Gyldighed under Indtrykkenes mangfoldige Vekslen. Mennesket er med andre Ord i Stand til at danne *Begreber*, og Indøvelsen af disse Begrebers Dannelse gennem en mangesidet, kritisk Betragtning af de gængse Forestillinger er den sokratiske Filosofis Hovedopgave. Derfor bestemmer Aristoteles Induktionen og Begrebsdannelsen som den sokratiske Filosofis Hovedfortjeneste (Metaph. XIII 4 1078 b ²⁷)¹⁾.

Men Sokrates er ikke Systematiker; han søger ikke af de indvundne Begreber at danne et nyt

---

¹⁾ Angaaende Heinrich Maiers Kritik af denne Opfattelse af Sokrates jfr. min Bog: „Fra Plato til Bergson“ S. 12. Aristoteles' Karakteristik bliver i hvert Fald for de ethiske Begrebers Vedkommende staaende.

omfattende, videnskabeligt System. Hans Interesse begrænser sig her til Menneskets Handlen; den klare Tænkning og Videns Værdi beror paa, at den gør Mennesket i Stand til at handle ethisk; thi den ethiske Handlen er netop den vidende, klare, gennemtænkte Handlen: al Dyd er Viden (Arist. Eth. Nic. VI 13. 1144, b^{17. 28}).

Man kan da heller ikke vente hos Sokrates at finde nogen psykologisk Theori. I saadanne Spørgsmaal tillagde han sig ikke nogen Viden ud over sin Samtids, og han synes i al Almindelighed at have delt de populære Forestillinger om Sjælens Selvstændighed overfor Legemet uden at vove at sige noget sikkert herom. I Apologien udtaler han, at Døden enten er som en drømmefri Søvn eller betyder en Overgang af Sjælen til et andet Liv, i et Sjælerige, der minder om det homeriske Hades. (Jfr. E. Rohde: Psyche S. 555).

Til en virkelig Theori om Sjælen naar vi først hos Sokrates' store Efterfølger Platon.

Medens vi hos flere af de tidligere Filosofer ret tydelig kan skelne mellem rationelt-filosofiske og theologiske Lærdomme, der tilsyneladende ikke staar i nogen nærmere Forbindelse med hinanden, er dette ikke muligt for Platons Vedkommende. I den platoniske Filosofi er religiøse og ethiske Interesser i den Grad fremherskende, Trangen til Spekulation over Menneskets evige Skæbne saa dyb, at alt, hvad der kan tjene til at kaste Lys herover, inddrages i Betragtningen, uden at det er muligt

at sætte bestemte Grænser mellem, hvad der tilhører den filosofiske Refleksion, og hvad der skyldes religiøse Fantasier. Det forskellige Stof sammenarbejdes til en Masse, hvori Tænkeren bevæger sig med en vis digterisk Frihed, der gør det umuligt at tale om hans Tankerækker som et enkelt System.

Det egentlige Grundlag for den platoniske Filosofi er som bekendt *Idelæren*. Sokrates havde søgt nye Veje for en virkelig Erkendelse ved en dialektisk Begrebsbestemmelse. Udgangspunktet maa være det rigtig definerede Almenbegreb. Heri følger Platon ham. Men — ræsonnerer Platon videre — naar Begrebet indeholder den sande Erkendelse, maa den sande Virkelighed ogsaa være den, som Begrebet udtrykker. Følgelig er den empiriske Verden med dens mangfoldige Enkeltfænomener endnu ikke den egentlige Virkelighed, og *Sansningen*, gennem hvilken den opfattes, giver ikke en sand og almengyldig Erkendelse, men kun et subjektivt Indtryk, der kan begrunde en mere eller mindre vilkaarlig Mening, „Doxa“ (Theaitet S. 151 E ff. — Timaios S. 28, S. 51 E ff. — Staten S. 476 E ff.).

Kun i Tænkningen naas den sande Erkendelse; thi Tænkningen fatter *Ideen* (Tim. 52), der er det til Substans ophøjede Almenbegreb¹⁾.

---

¹⁾ Ved denne Opfattelse af Almenbegrebet som en Substans, et „Væsen“, gaar Platon ud over Sokrates og griber tilbage til de eleatiske Tænkeres Lære, hvorefter en sand Erkendelse kun er mulig overfor en sand Væren. Naar nu den sande Erkendelse findes i Begrebet, maa dettes Indhold være til, have „Væren“, være Substans. At dette er

Men Ideerne udgør en sluttet Tilværelse for sig, højt hævet over den jordiske Existens, i evig, uforanderlig Fuldkommenhed og Renhed. I de skønneste Toner, baaret af den reneste Begejstring lovpriser Platon dette Iderige (Symp. 211 — Faidon 78 D — Staten 508 B).

I Ideverdenen hører al Virkelighed hjemme, og derfor vinder den jordiske Tilværelse ogsaa kun virkelig Existens i samme Grad, som den faar Del i Ideen¹⁾. Ved Siden af denne indeholder den jordiske Tilværelse et negativt Princip, som man med et aristotelisk Udtryk plejer at kalde den platoniske Materie²⁾. Den empiriske Virkelighed bliver derved en Mellemting (Staten 477) mellem Væren og Ikke-Væren, en ufuldkommen Afspejling af den sande Verden (Tim. 28 ff — 49 o. a. St.).

Hvilken Plads har nu *Sjælen* indenfor denne Tilværelsessammenhæng?

Sjælen er ikke nogen Ide; thi den er ikke et Almenbegreb, men noget individuelt, der findes i ethvert levende Væsen, som dettes Livsprincip (Kratyl. 399 D). Dette fremgaar da ogsaa af alle Platons udførlige Skildringer af dens Præexistens,

Platons Mening, bevidnes af Aristoteles og antages af alle undtagen Marburgerskolen, der fortolker Pl. paa en mere „moderne“ Maade (P. Natorp: Platons Ideenlehre).

¹⁾ I Dialogen Parmenides drøftes Muligheden af en saadan Delagtighed.

²⁾ Platons Udtalelser om denne er ikke klare; hans „Materie“ har egentlig ikke i sig selv Existens og kan heller ikke erkendes, undtagen med en Slags „uægte Fornuft“ (Tim. 52 B).

jordiske Tilværelse og Liv efter Døden. Men den staar Ideerne nær. Ja Forskellen mellem Ide og Sjæl synes til Tider vanskelig at udrede, som naar Platon i „Sofisten“ (248 E ff.) tillægger det absolut værende (Ideverdenen) Sjælens Egenskaber: Liv og Bevægelse, ja „Sjæl“¹⁾.

I Virkeligheden banes derved Vejen for Opfattelsen af Ideerne som individuelle Livsvæsner²⁾. Derved udviskes Forskellen mellem Ide og Sjæl. Og i hvert Fald er Sjælen det, der er nærmest beslægtet med Ideen (Faidon cap. 27—28). Den er et rent *aandeligt Væsen*, i sig selv uden noget Forhold til det legemlige; den er usynlig, medens det legemlige er det synlige (Faidon cap. 26). Overladt til sig selv og uforstyrret af Sanserverdenen betragter den Ideerne, og den er da at opfatte som ren Fornuft. Dernæst er *Sjælen det selvbevægende* (Faidros cap. 24) og Bevægelsens Princip³⁾. Herpaa begrundes i Faidros cap. 24 dens *evige Præexistens* og *Udødelighed*. Et andet Bevis herfor er Theorien om, at al Viden er en Erindring fra den førjordiske Tilstand, da Sjælen skuede Ideerne; dette udvikles i Faidon cap. 14 ff. Om dens Forhold til Legemet og Grundene til dens Indtræden i den jordiske Tilværelse er Platons Lære ikke ganske ensartet. Desuden breder sig paa dette Omraade

---

¹⁾ Ang. Udviklingen og Forandringen i Platons Idelære se H. Ræder: Platons phil. Entwicklung S. 331. 373. 382. 392.

²⁾ Denne Tankegang føres til Afslutning i Nyplatonismen

³⁾ Jfr. ogsaa Lovene 896 A.

en Række mythologiske, til Dels meget fantastiske Forestillinger, hvor det ofte er vanskeligt at skelne mellem Symbol og Virkelighed. En smuk symbolsk Skildring gives i Faidros cap. 25 ff. Her fremstilles Sjælen som en Vognstyrer, der kører to Heste, en ædel og en uædel. Den følger Gudernes Tog gennem Verdensaltet; men den uædle Hest drager den nedad mod Jorden, hvor den indplantes i et jordisk Legeme. Efter den større eller ringere Grad af Intensitet, hvormed den har skuet Ideerne, tager den Bolig i forskellige Menneskeklasser (der opregnes 9 — Faidros S. 248 D.). Den kan senere synke endnu dybere og tage Bolig i Dyr. Dens Maal er nu ved Erindringen om Ideerne at befri sig fra Jordelivets Magt og saaledes at søge tilbage til den salige Tilværelse i Ideernes Rige.

Vognstyreren er *Tænknngen* eller Fornuften, som skuer Ideerne. Den kaldes sædvanlig Logistikon eller Logos, ogsaa Nus, (Faidros 247 C.). Den ædle Hest er Modet eller det højere affektfulde Sjæleliv (Thymos), medens den uædle Hest repræsenterer alle de lavere sanselige Begæringer og Lidenskaber (epithymeticon), der drager Fornuften bort fra dens Skuen af Ideerne og saaledes bevirker et „intellektuelt“ Syndefald.

I denne Fremstilling er Sjælen altsaa allerede i sin Præexistens noget sammensat¹⁾, og dens Indtræden i den jordiske Tilværelse skyldes et Fald, fremkaldt af de lavere Sjæledele.

¹⁾ Ikke blot ren Fornuft som i Faidon.

Noget afvigende herfra er Fremstillingen i Timaios og Platons Alderdomsværk, Lovene, hvor Sjælens *evige* Præexistens er opgivet¹⁾.

I Timaios cap. 6 ff. udvikler Platon, hvorledes det var Guds Vilje, at Fornuft og Lovmæssighed skulde herske i Verdensaltet. Men da Fornuft kun kan raade i en Sjæl, indplantede Gud en Sjæl i Verdensaltet. Dette er den berømte platoniske *Verdenssjæl*, der i forskellige Former siden stadig spillede en stor Rolle i græsk Tænkning. Verdenssjælen forbinder den uforanderlige, evige Ideverden med den jordiske Tilværelse. Den er nødvendig som Udtryk for Tilværelsens fornuftige Indretning. Det er altsaa et teleologisk Synspunkt, der lægges til Grund.

Af samme Natur som Verdenssjælen er nu de enkelte Sjæle; de bestaar af den samme „Blanding“ (Tim. 41 D). De maa altsaa ogsaa som Verdenssjælen danne Bindemidlet mellem Ideverdenen og det jordiske Legeme, og de maa ligesom Verdenssjælen være Basis for en ren Fornuft, der jo skal herske i Tilværelsen, for at denne kan blive saa skønt og udmærket et Værk som mulig. (Jfr. Tim. S. 30 B). Sjælen er altsaa i sin første Oprindelse

¹⁾ Uensartethederne i Platons Lære om Sjælen i dens Forhold til den jordiske Tilværelse var man allerede i Oldtiden klar over — jfr. Plotin IV Enneade VIII, 1. Aristoteles gør opmærksom paa, at Platons Lære i Faidros cap. 24, hvor Sjælens Præexistens og Evighed begrundes ved dens Karakter som selvbevægende, staar i Modstrid med Tim. cap. 6 ff., hvor Sjælen skabes og følgelig ikke kan være evig præexistent. (Jfr. ogsaa Lovene 967 D).

ikke sammensat som i Faidros, men et rent Fornuftvæsen, som i Faidon, og dens *Indtræden i Tilværelsen skyldes ikke et Fald, men Nødvendighed* (Tim. S. 42.) Ved dens Indtræden i den jordiske Tilværelse knytter saa de lavere Sjæleevner sig til den, Sansning, Følelser og Lidenskaber; de udgør en dødelig Sjæl, der under Jordelivet er forenet med den udødelige.

Efter denne Betragtning skulde man tro, at Sjælens Opgave maatte blive en stadig Gennemtrængen af den jordiske Tilværelse med Fornuft og ikke den Verdensflugt, som Faidon og Faidros lærer; men alligevel fastholdes det ogsaa her, at Sjælens Opgave er at vende tilbage til de himmelske Sfærer. Platons Grundbetragtning er nemlig ikke den Harmoni, som i Følge Timaios' Kosmogoni synes at præge den jordiske Tilværelse, men derimod den af Orfikere og Pythagoræere prægede verdensflyende Opfattelse af Legemet som noget Sjælen modsat og fjendtligt, ja som et Fængsel og en Grav for denne (Faidon 62 B. — Kratyl. 400 C. osv.). Derfor kommer heller ikke ifølge Timaios Sjælene med deres Fornuft til virkelig at præge den jordiske Tilværelse; men gennem Foreningen med den dødelige Sjæl afficeres de selv af denne og drages i ufornuftig Retning¹). Dette antydes forøvrigt allerede i „Staten“, idet Sjælen her sammenlignes med Havguden Glaukos,

¹) Ogsaa den fra Faidros kendte Sjælevandring kommer paa lignende Maade igen i Timaios. Jfr. ogsaa Slutningen af „Staten“.

til hvem der har fæstet sig saa mange Muslinger og saa meget Tang, at han er ganske ukendelig (611 C ff.).

Det anførte vil være tilstrækkeligt til at vise, hvorledes Platons Interesse svinger mellem at hævde det rent aandelige, immaterielle Sjælevæsen, der er uden virkelig Berøring med det jordiske, og en Opfattelse, der muliggør en Forklaring af de faktiske psykologiske Fænomener. Resultatet bliver en Tredeling, som Billedet i Faidros antyder, og som gennemføres i Fremstillingen i Staten¹). Timaios' Deling i den dødelige og den udødelige Del er kun en Variation heraf. Hvad vi har at sige om Fornuften udover det allerede anførte, vil vi opsætte til Erkendelseslæren og vender os her til Betragtningen af den dødelige Sjæl.

Dennes Indhold omfatter det ureflekterede Følelses- og Driftsliv og samles i Almindelighed i de ovenfor nævnte Grundegenskaber „Modet“ og „Begæret“. Det sidste, der har Sæde i Underlivet omfatter de lavere Drifter og Begæringer, Fornuftens Modstykke, som drager den nedad fra dens høje Flugt. Dets Maal er sanselige Nydelser som Mad, Drikke og Kærlighedslyst (Stat. 580 E. jfr. 439 D). Alt saadant binder Sjælen til Jorden.

Betydelig højere staar „Modet“. Det omfatter

¹) S. 439 D. — 580 D ff. Lignende Delinger findes ogsaa hos Pythagoræerne og Demokrit. Det meget omtvistede Spørgsmaal, om Faidros eller Staten er ældst, kan der her ikke tages Stilling til. I hvert Fald ligger disse Skrifter i Nærheden af hinanden, og begge lærer Sjælens Tredeling.

Menneskets energiske, karakterfulde Følelser og Lidenskaber, dets Kærlighed til Sejr og Ære (Stat. 581 B). Det er ikke af Natur Fornuften modsat, men kan tværtimod optræde som dennes Medkæmper (Stat. 440 B — 441 A), naar det ikke fordærvs af slet Vane og sin egen Egenraadighed (Stat. 441 A — Tim. 69 D). Det har Sæde i Brystet, nærmere ved Hovedet end Begæret. Derved kommer det i nærmere Forbindelse med Fornuften, der har Sæde i Hovedet. Som Udtryk for det naturlige Følelses- og Viljesliv, inden dets Gennemarbejdelse med Fornuft og Refleksion findes det i rigeligt Maal hos Barnet. (Stat. 441 B.).

Det er en fin Iagttagelse hos Platon, naar han sætter „Modet“ i Forbindelse med Fornuften. Ved saaledes at betone Følelseslivets Betydning for den fornufmæssige ethiske Handlen giver han Bidrag til Ethikens Psykologi, der vidner om skarpere Forstaaelse af det virkelige end Kants psykologisk uformidlede og uforklarede kategoriske Imperativ.

Den platoniske Tredeling er, som det ogsaa fremgaar af dens Sammenhæng med de ethiske Undersøgelser i „Staten“, mindre Udtryk for en psykologisk Analyse end for en ethisk Vurdering.

Som det fornemste og ædleste har Fornuften Sæde i Hovedet¹⁾, medens de andre Sjæledele faar lavere Pladser efter deres ringere ethiske Værdi. Alligevel er det næppe rigtigt *kun* at fremhæve det

¹⁾ Dette er rundt, fordi det afbilder det kugleformede Univers (Tim. cap. 16).

ethiske; Platon tager sikkert ogsaa Hensyn til fysiologiske Forhold. Naar saaledes Begæret henvises til Underlivet, skyldes det sikkert ikke blot Platons ringeagtende Opfattelse af det, men ogsaa Kønndriftens Sammenhæng med de tilsvarende Organer i Underlivet. Og med Hensyn til Fornuftens, Tankevirksomhedens Henlæggelse til Hovedet, saa havde allerede Lægen *Alkmaion* fra Kroton lært dette¹). Men uden de ethiske Motiver havde dette ganske vist næppe været afgørende for Platon. I hvert Fald ser vi, at Aristoteles trods sin store psykologiske Indsigt henlægger den intellektuelle Virksomhed til Hjertet, for saa vidt som den overhovedet har noget legemligt Organ, hvad der ganske vist ikke er Tilfældet med den „højere“ Tænkning²).

At den ethiske Synsmaade er den overvejende, bekræftes ogsaa af Platons Udtalelser om, at de tre Dele er forskelligt fremherskende hos de forskellige Nationer. Saaledes har hos Hellenerne Fornuften Overvægten, hos de nordlige Barbarer Modet, hos Ægypterne og Fønikerne Pengebegærligheden (Stat. 435 E.).

De tre Dele maa opfattes som virkelige Dele, ikke blot som forskellige Virksomhedsformer. Dette fremgaar med Tydelighed af, at de kan existere uden hinanden. Saaledes har Planterne kun Begæ-

¹) Jfr. ogsaa Pythagoræeren Filolaos fr. 13 (Diels: *Fragmente der Vorsokratiker*). Ogsaa Hippokrates og Demokrit hævdede denne Opfattelse.

²) Arist. *De an.* 430 a 15 ff. *De vita* 469 a. Det samme lærer Empedokles (fr. 105).

ret, medens hos Dyrene Modet kommer til og først hos Mennesket Fornuften¹⁾. Som Bevis for Dele- nes indbyrdes Selvstændighed henviser Platon ogsaa til de Konflikter, der kan opstaa imellem dem (Stat. 436 ff.). Herved overser han dog paa den ene Side, at der ogsaa kan være Konflikter indenfor de enkelte „Dele“, saaledes mellem forskellige Begæringer eller Følelser, paa den anden Side Nødvendigheden af en sammenhængende Bevidsthed, indenfor hvilken Konflikterne maa udkæmpes for overhovedet at opfattes. Men et saadant Bevidsthedsbegreb er i den platoniske Psykologi endnu ikke naaet. Det udvikles først i Tænkningen fra Aristoteles til Nyplatonismen. Det er derfor næppe heller muligt at drage Paralleler mellem den platoniske Tredeling og den moderne psykologiske Deling i Erkendelse, Følelse og Vilje, der er Forteel- ser indenfor samme Bevidsthed. Desuden indehol- der den platoniske Thymos, som vi har set, baade Følelses- og Viljesmomenter, og Viljen kan ikke uden videre sammenstilles med Begæret. Endelig tager et saadant Forsøg paa Modernisering af Pla- tons Tredeling intet Hensyn til dennes ethisk be- stemte Karakter.

Mere træffende vilde det være i Platons Deling at se et Udtryk for en Adskillelse mellem Bevidst-

---

¹⁾ Ogsaa denne Fordeling stammer rimeligvis fra Pythago- ræerne (jfr. det ovennævnte fr. 13 af Filolaos). I sit Al- derdomsværk „Lovene“ tager Platon dog et vist Forbehold overfor Betegnelsen „Dele“ (Lovene 863 B). Jfr. Windelband: Gesch. der antiken Philosophie S. 186.

hedsliv og Driftsliv; men Bevidstheden er ikke indskrænket til Fornuften; ogsaa de lavere Dele har en vis Bevidsthed¹⁾, og dette Begreb er jo overhovedet ikke tydeligt hos Platon. De tre Dele er egentlig til en vis Grad selvstændige Sjæle, hver med sit fremherskende Grundpræg. Den hele Opfattelse er endnu primitiv og ufærdig, og man skal vogte sig for ved Indlæggelse af moderne Forestillinger at tilsløre dette.

Ved Siden af Sjælens Dele taler Platon ogsaa om dens Evner (Dynameis). Disse maa ikke forvexles med Delene. De beskrives i „Staten“ 477 C ff. De er Funktioner af Sjælen i dens Forhold til Yderverdenen og det værende overhovedet. Til dem hører Sanserne som Syn og Hørelse, den almindelige Menen (Doxa), og den begrebsmæssige Viden (Epistheme). De er altsaa Udtryk for Sjælens Forhold til noget andet, hvad enten Sjælen selv nu bestaar af en eller flere Dele, maa altsaa ikke forveksles med disse. Nogen egentlig Sammenarbejdelse af Læren om Sjæledelene med Læren om de forskellige Virksomheder har Platon ikke foretaget. Naturligvis hører den højeste Erkendelse Fornuften til; men Sansningens og de lavere Forestillingsvirksomheders Forhold til Sjæledelene er uklart²⁾.

---

¹⁾ Jfr. navnlig Mythen i Faidros, hvor Vognstyreren og Hestene hver paa sin Maade „ser“ den elskede (cap. 34). Dog maa man naturligvis være varsom overfor Udtrykkene i en billedlig Fremstilling. Jfr. ogsaa Tim. 70—71.

²⁾ Høffding gør opmærksom paa, at Platon ogsaa udvikler

SANSNING OG ERKENDELSE.

Da det jo er den til substantiel Væren ophøjede Begrebsverden, Ideernes Rige, der udgør den egentlige Virkelighed for den platoniske Filosofi, medens den jordiske Tilværelse kun repræsenterer en ringere Grad af Virkelighed, et Mellemstandpunkt mellem Væren og Ikke-Væren, der højst kan anses for en Efterligning af den sande Verden, er det egentlig en Selvfølge, at Sansningen maa spille en ret tilbagetrædende Rolle, erkendestheoretisk set, da den jo netop retter sig mod den haandgribelige, jordiske Tilværelse¹⁾. Men Sanseverdenen er nu engang ikke saadan at komme udenom, selv i det mest idealistiske System, og Platons omhyggelige Drøftelser af alle Tilværelsens Spørgsmaal medfører da ogsaa en indgaaende Betragtning af Sansningen, dens Væsen og fysiologiske Ejendommeligheder, dens erkendestheoretiske Værdi og dens Forhold til Viden, Mening, Fornuft og Forestilliger.

Sansningen opfattes materialistisk og skildres i Udtryk, der minder meget om de ældre Fysikere²⁾; den opstaar i Flg. Timaios 64 A. ff., naar en ydre

---

en psykologisk Opfattelse, hvor der slet ikke er noget Modsætningsforhold mellem „Delene“, men hvor man ad een Linje stiger fra det sanselige Begær til det aandelige. Dette er Grundanskuelsen i Symposium. Høffding mener da at kunne skelne mellem tre Typer i Platons Psykologi, idet Opfattelsen i Symposium adskilles fra Læren om „Delene“ og fra Opfattelsen af Sjælen som ren Fornuft. (Bemærkninger om Parmenides S. 52).

¹⁾ Jfr. Faidon cap. 10 og 27.

²⁾ Mest er Platon vel her paavirket af Demokrit. — Se I. Hammer-Jensen: Den ældste Atomlære S. 33.

Paavirkning frembringer en Bevægelse i Legemet, som forplanter sig videre til Sjælen. Som Hovedleder for Paavirkningens Indtrængen tænker Platon, som endnu var ubekendt med Nervesystemet, sig Blodet (Tim. 67 B 70 A ff. o. a. St.). Paavirkningens Styrke afhænger af Bevægelsens Hurtighed.

De enkelte Sanser skildres i Timaios med stor Udførlighed. Vi kommer til at tænke paa Pythagoræerne og Empedokles, naar Synets Opstaaen Tim. S. 45 skildres saaledes, at Øjet indeholder en Lyskilde, der kun udstraaler det reneste Lys, den reneste Ild σ : den som er mest beslægtet med Lyset udenfor; den smelter saa netop paa Grund af Slægtskabet sammen med det ydre Lys, og ved Mødet mellem de to Lyssfærer dannes *et Synsbillemedium*, i hvilket alle Genstande, som berører de sammenflydende Lyssfærer, optages. De dermed følgende Bevægelser forplantes saa til Organismens Indre, hvor de breder sig, til de naar Sjælen. Hvorledes den materielle Proces bliver til en Bevidsthedsakt, er jo det for al Psykologi aabne Spørgsmaal; hos Platon er det endnu ikke Problem. Paa lignende fysisk eller fysiologisk Maade som Synet forklarer Platon de øvrige Sanser, Hørelse, Lugt og Smag. Følelsen adskiller han fra de øvrige Sanser, fordi dens Funktioner ikke er saaledes lokaliserede, men breder sig over hele Legemet, hvorfor de derfra stammende Fornemmelser maa henregnes til hele Legemets fælles Fornemmelser.

Men hvorledes forholder nu de gennem Sans-

ningen optagne Forestillingsbilleder sig til de indre sjælelige Virksomheder, til de forskellige Trin af Tænken og Viden?

Sansningen er Erkendelsens rent forberedende Trin. Sansbillederne er ikke adækvate Gengivelser af Objekterne; for det første er Sansindtrykkene til Dels afhængige af individuelle Forhold; dette er Sandheden i Protagoras' erkendelsesteoretiske Individualisme (Theait. 152); for det andet er Sansindtrykket afhængigt af Sansorganet.

For at man skal have noget Udbytte af Sansningen, maa den da intellektuelt bearbejdes. Det umiddelbare Billede, der ved Sansningen afsættes i Bevidstheden, kalder Platon „Fantasia“ (Theait. 152 C). Idet nu Bevidstheden arbejder med saadanne Billeder, sammenknytter dem og tænker over dem, opstaar „Mening“ (Doxa), som altsaa er et Resultat af Overvejelsen, hvilken Platon skildrer som en indre Tale med sig selv (Theait. 190 a). Men Doxa har en upaalidelig Karakter; dens Indhold kan godt være rigtigt, og den nærmer sig da i ubegrænset Grad til den egentlige Viden (Epistheme), men vil dog altid adskille sig fra denne, som i sit Væsen er Begrebserkendelse og Skuen af Ideerne, ved paa Grund af sin Tilblivelsesproces og sit fra den lavere Tilværelse stammende Indhold¹⁾ at

¹⁾ Epistheme refererer sig til det værende, Doxa kun til det mellem det værende og ikke-værende liggende (Staten 476 ff.). Platons Terminologi er dog ikke altid ens (jfr. H. Ræder: Platons phil. Entwickel. S. 288). Fil. 61 D. skelnes saaledes bestemt mellem to Slags Epistheme: den lavere,

mangle det Præg af Klarhed og Nødvendighed, som udmærker den egentlige Viden (Stat. 477 E). Doxa hører hjemme paa et lavere Erkendelsestrin, hvor Mulighederne for Fejltagelse er mangfoldige, og ved Siden af den relativt sande Doxa¹⁾ gives der da ogsaa en absolut falsk Doxa. Idet Platon forklarer dette, opstiller han en Vildfarelsetheori, hvilket havde været de førsokratiske Filosofer en Umulighed. Vildfarelsen, den falske Doxa, beror dels paa en fejlagtig Sammenknytning af et Sansebillede med det forhaandenværende Bevidsthedsindhold (Theait. 195 D), altsaa en fejlagtig „Fortolkning“ af et sanseligt Indtryk, hvad vi kalder en „Illusion“, dels paa falske Kombinationer indenfor Tænkningen selv: saadanne, der ikke svarer til det sande, indre Forhold mellem de objektive Begreber, Ideerne (Sofist. 240 D)²⁾.

Idet den sande Erkendelse, den højere egentlige „Viden“ er Fornuftens (den højeste Sjæledels) begribende Skuen af Ideerne, der jo udgør et evigt, uforanderligt, med Nødvendighed sammenhængende Rige, hæver den sig over den lavere Viden og Doxa, som i Forhold til den egentlig slet ikke kan betragtes som Viden, da den sande Viden er ufejlbar (Stat. 477 E). Den sande Viden adskiller sig psy-

---

der gaar paa det foranderlige, og den højere, der gaar paa det værende og blivende. Et Mellempunkt mellem begrebsmæssig og sanselig Erkendelse indtager den matematiske Tænkning.

1) Denne falder i Virkeligheden sammen med den Fil. 61 D. omtalte lavere Epistheme. Jfr. Theait. 187 B.

2) Jfr. Siebeck: *Gesch. der Psychologie* I S. 219.

kologisk fra den lavere ved ikke at hvile paa forudgaaende psykologiske Processer som Sansning og de over denne anstillede Overvejelser. Den hviler nemlig paa en oprindelig Selvvirksomhed af den fornuftige Sjæl, der ved denne bliver sig sin præ-existentielle Skuen af Ideerne bevidst og „erindrer“ dem (Faidon cap. 20).

I Forhold til denne Erkendelse kan det forudgaaende psykologiske Arbejde da kun have den Betydning at vække Sjælels Selvvirksomhed, at udløse dens bundne Indhold, at faa den til at erindre Ideerne. Og den, der gennem sine Drøftelser hjælper Mennesket til en saadan Udløsning, udøver den sokratiske „Jordemoderkunst“.

Platons Indsigt i det faktiske Forestillingslivs associative Karakter, der viser sig i hans Lære om Doxa, træder med særlig Klarhed frem i hans psykologiske Skildringer af *Erindringen* (Anamnesis), f. Eks. Faidon cap. 18 S. 73 D. Platon gør her opmærksom paa, hvorledes en Række Forestillinger kan knytte sig til en enkelt som Udgangspunkt; saaledes, naar en Elsker ser den elskede Ynglings Klæder eller Lyre, saa danner der sig i hans Bevidsthed et Billede af Lyrens Ejermand. Her skildres altsaa Berøringsassociationen. Ligesaa kan der ved et bestemt Sansebillede opstaa Forestillinger om Billeder, som ligner det. Der sker da en Tilbagekaldelse i Bevidstheden af tidligere optagne Forestillingsbilleder, og dette er netop Anamnesis; denne kan ogsaa virke uden ydre Foranledning og

er ved sin aktive Karakter forskellig fra den blotte Opbevarelse af Sansbilledet i Bevidstheden (Mneme), hvad man kunde kalde Erindringens passive Side (jfr. Theait. 191 D. Fil. 34). Bevidstheden kan dog ogsaa paa friere Maade sammenknytte sine Billeder; derved opstaar det Forestillingsspil, som vi kalder Fantasi, medens den tankemæssige Bearbejdelse jo fører til Doxa.

FØLELSES- OG VILJESLIVET.

Platon har fuldt erkendt Følelseslivets to store Grupper: Lyst- og Ulystfølelserne. Lystfølelserne opstaar ved Paavirkninger, som er i Overensstemmelse med Naturen (eis fysin — Tim 64 D eller katà fysin — Fileb. 32), Ulystfølelserne ved Paavirkninger, der strider mod Naturen (parà fysin). Ikke alle Fornemmelser er ledsagede af Følelsesstone; saaledes kan Synspaavirkninger give en stærk Fornemmelse uden Følelsestone (Tim. 64 D). Paavirkningerne forplantes til Sjælen ved Bevægelser i Legemets Dele. Forudsætningen for, at Lyst eller Ulyst skal være knyttet dertil, er den, at Paavirkningen sker med en vis Styrke og Pludselighed¹⁾. Platon tænker sig, at der ligesom gaar Slid paa Organismen, at dens Natur forringes gradvis, uden at

---

¹⁾ Ganske langsomme og gradvise Forandringer som Væksten mærker vi jo ikke (Fil. 43 B).

man mærker det. Naar nu en saadan Forringelse hurtigt og pludselig overvindes, naar man f. Eks. overraskes ved en pludselig Opfangen af Vellugt, saa indtræder der Lystfølelse (Tim. 65); bliver derimod Organismens Natur pludselig og stærkt forstyrret, saaledes at der kun langsomt kan finde en Restitution Sted, saa ledsages dette af Ulystfølelse, saaledes f. Eks., naar man brænder sig eller skærer sig. (Tim. 65).

Ved Siden af disse Følelser, der hænger sammen med Paavirkninger af Legemet, findes der ogsaa rent sjælelige Følelser af Lyst og Ulyst. Saaledes er Forventningen om noget behageligt selv behagelig og skaber en frimodig Stemning, medens omvendt Forventningen om noget ubehageligt ledsages af Følelser af Frygt og Nedslaaethed: (Fil. 32 C). Disse Følelser forudsætter, at Indtryk af lignende Art som de forventede allerede er optagne i Sjælen og opbevares der i Erindringen. Er disse Indtryk af en ubehagelig Art, er de forbundne med Ulystfølelse, og der opstaar da en Længsel efter de modsatte Indtryk (Fil. 35 C. D). Indtræder disse, stiger Styrken i den dermed forbundne Lystfølelse paa Grund af Modsætningsforholdet til den tidligere raadende Ulystfølelse. Paa samme Maade føles ogsaa Smerte stærkere efter foregaaende Lyst. Denne elementære psykologiske Lov er Platon ganske klar over (Fil. 42 B.); men i Kraft af sin Realbestemmelse af visse Lystfølelser som i og for sig „sande“ hævder han, at Styrkeforøgelsen i Kontrastvirknin-

gen maa betragtes som en Skuffelse: en virkelig og „sand“ Forhøjelse af Lyst- eller Ulystfølelsen finder her ikke Sted. Platon begrundet dette med en Henvisning til den Kendsgerning, at f. Eks. febersyge føler stærkere Tørst end raske Mennesker og saa ogsaa maa føle en stærkere Lystfølelse end andre, naar Tørsten slukkes. Vilde man nu betragte den her stedfindende Lystfølelsesforøgelse som „sand“ α : som Udtryk for en virkelig højere Nydelsesgrad, saa maatte de syge jo blive lykkeligere end de raske. Men denne Betragtning er ogsaa urigtig; thi den Styrkegrad, en Følelse kan faa, og som er afhængig af de særlige Forhold, er ikke bestemmende for de absolutte Tilstande af Lyst eller Ulyst (Fil. 45 B—C). Platon mener nemlig, at der findes saadanne; de „sande“ Lystfølelser er de *rene*, f. Eks. Nydelsen af skønne Farver, Dufte og Toner, men især Glæden ved Erkendelse (Fil. 51 A ff.). En Følelses „Sandhed“ maa altsaa ikke bedømmes efter dens Styrke, men efter dens Renhed og Ublandedhed (Fil. 52 D).

I disse Udviklinger foreligger altsaa en Værdsettelse af Følelserne efter det Forestillingsindhold, de knytter sig til; men dermed gaar Platon udenfor den egentlig psykologiske Behandling af Følelserne og anlægger en paa æsthetisk Vurdering grundet absolut Maalestok paa disse, der i Følge deres Væsen maa være relative. Psykologisk er den ved Kontrastvirkningen fremkaldte Følelsesforøgelse lige saa „sand“ som en hvilken som helst filosofisk de-

fineret Lyst- eller Ulystfølelse, og den tørstige febersyge, som faar at drikke, opnaar *virkelig* en højere Lystfølelse ved det vederkvægende Vand end ved en erkendende Skuen af Ideerne. Men Platon har selvfølgelig Ret i, at det vilde være urigtigt at slutte fra den paa Kontrastvirkningen beroende forøgede Lystfølelse til en højere *Lykke* hos den, der slukker sin Tørst end hos den, der overhovedet ikke tørster og ugenert kan hengive sig til højere Nydelser.

I Lyst- og Ulystfølelserne erkender Platon rigtigt positive Tilstande, ikke blot Negationer af hinanden; Lyst er ikke blot en Fraværelse af Ulyst og omvendt (Fil. 43 D. ff.). Fremdeles udvikler Platon, hvorledes Lyst- og Ulystfølelser kan være blandede, og Følelseslivet saaledes nuanceres. Hans Skildringer af disse Forhold viser megen psykologisk Forstaaelse. Som Eksempler paa blandede Følelser nævnes Vrede, Frygt, Længsel, lidenskabelig Kærlighed, Skinsyge, Misundelse o. l. (Fil. 47 E.), fremdeles Følelser ved Synet af det tragiske og latterlige. Naar man f. Eks. ler ad sine Venners Latterligheder, saa handler man ud fra en vis ugunstig Stemning overfor dem, en vis Misfornøjelse med deres Optræden, der maa karakteriseres som Ulystfølelse; men i Latteren ligger en Nydelse; her forekommer altsaa en Blanding af Lyst og Ulyst. (Fil. 50 A).

Følelserne nuanceres fremdeles under Indflydelse af Tiden. I Forventningen bliver Lystfølelsen

til Glæde eller Haab, Ulystfølelsen til Frygt eller Ubehag¹⁾).

Lejlighedsvis kombinerer Platon Betragtninger over Følelserne med sin psykologiske Tredeling; saaledes virker Følelsen ved Synet af den elskede forskelligt paa de tre Sjæledele²⁾ (Faidros capp. 34—35 jfr. ovenfor S. 18). I de stærke Følelser viser der sig en intensiv Vexelvirkning mellem Sjæl og Legeme (Tim. S. 86 ff.). At disse Udviklinger ikke godt lader sig forene med Platons metafysiske Lærdomme om Sjælens dualistisk immaterielle Karakter, er en anden Sag og bekræfter, at Platons Opfattelse af Sjælen ikke er ensartet.

Angaaende *Viljen* er Platons Undersøgelser ligesom ved Sjæledelingen overvejende bestemt af ethiske Synsmaader. Dog findes Viljens primitive psykiske Form som en Stræben efter at tilvejebringe en Lystfølelse eller fjerne en Ulystfølelse skildret i det indholdsrige Afsnit af Filebos, hvor vi har fundet det væsentlige Stof til Platons Opfattelse af Følelserne. Ved Erindringen om tidligere Indtryk af behagelig eller ubehagelig Art motiveres Sjælens Stræben efter at tilvejebringe en lystbetonet Tilstand (Fil. 35 D). Mere kompliceret bliver Fænomenet, naar man vælger en forbigaaende Ulyst for at tilvejebringe en større senere Lyst, som f. Eks.

¹⁾ Jfr. S. 25.

²⁾ Udviklingerne i Filebos tager intet Hensyn til Tredelingen; „Modet“ er i hvert Fald forsvundet, og kun „Fornuften“ og „Begæringerne“ bliver tilbage; men der tales ikke om dem som „Sjæledele“.

naar man tager Medicin for at blive rask eller underkaster sig en besværlig Sejlads for at tjene Penge (Gorgias 467 C ff.). Her staar Sjælen overfor flere Motiver med forskellige Følelsestoner, og der maa Reflexion til for at træffe en Afgørelse. Er det nu Menneskets Maal at opnaa den højeste og varigste Tilfredsstillelse¹⁾, maa det fæste Blikket ved de Motiver, der sikrest synes at føre til dette Maal, og heraf udvikler sig den bestemte Handlemaade, den ethiske Form. Her er Platons Hovedinteresse, og det nævnte Sted i Gorgias fører da ogsaa straks ind paa ethiske Undersøgelser om Betydningen af ulystvækkende Handlinger som f. Eks. Straffe for at tilvejebringe Goder. Og alt hvad Platon ellers lærer om Viljen, er af ethisk Art. Dette er givet med selve Realbestemmelsen af Viljen som Villen af det gode. Kun naar man vil det gode, kan det i Sandhed siges, at man overhovedet „vil“²⁾, thi ingen „vil“ det onde, og ingen er altsaa frivillig ond. Gør man det onde, er det af Uvidenhed (Gorgias 488), og fordi man er under fordærvelige Indflydelser, først og fremmest fra Legemets Side. (Tim. 86 E).

I Lyset heraf maa ogsaa Platons Opfattelse af Spørgsmaalet om *Viljens Frihed* ses.

¹⁾ Denne er jo for Platon Erkendelsen af Ideerne, den intellektuelle Nyden af det oversanselige Iderige, hvorfor Viljens dybeste og sandeste Motiv er det, som bringer Aanden til at stræbe mod det evige, det er den filosofiske Eros, hvormod der handles i Symposiet.

²⁾ Gorgias 468 C ff. Her er Platons Opfattelse ganske sokratisk.

At man kun kan siges at ville, naar der virkelig er noget man vil, at der med andre Ord maa være et Formaal, som ens Stræben retter sig imod, eller, hvad der er det samme, at Viljen kun kan tænkes i Forbindelse med Motiver, er Sandheder, som vel næppe nogensinde for Alvor er bleven bestridt. Platon taler paa mangfoldige Maader om Viljens Motiver, hvad enten disse nu hidrører fra de lavere Begæringer, fra de ædlere Følelser eller fra Fornuftens Overvejelser, og han omtaler, som vi har set, Kampe mellem de forskellige Motiver som Kampe mellem Sjæledelene. Hvis man ved Determinisme forstaar, at Viljen altid er bundet til det stærkeste Motiv, saa er dette for saa vidt en Selvfølge, som Motivet netop først viser sig som det stærkeste derved, at Viljen følger det. Men den strænge filosofiske Determinisme bliver ikke staaende herved, men lærer, at Viljens Motiver maa ses som Led i den almindelige Aarsagssammenhæng, der antages at beherske Tilværelsen. I denne Sammenhæng maa ogsaa Mennesket indgaa, saa at dets Vilje og Handlinger altid er bestemt deraf.

Heroverfor bliver den saakaldte Indeterminisme Udtryk for den Tankegang, at den menneskelige Personlighed indtager en relativt selvstændig Stilling overfor Verdensløbet saaledes, at dens Motiver udspringer fra dens eget Indre som en sidste Grund. Meningen med Udtrykket Viljens Frihed bliver da den, at den almindelige Aarsagssammenhæng ikke udtømmer Tilværelsen, men lader en Mulighed aaben

for nye Begyndelsespunkter, og som saadanne maa de menneskelige Personligheder betragtes.

En Afgørelse af dette Stridsspørgsmaal er ikke mulig ad videnskabelig Vej. Determinismens Synsmaade er overvejende naturvidenskabelig bestemt, idet den gaar ud fra, at Aarsagsloven, som er uundværlig for enhver Naturforstaaelse, maa have absolut Gyldighed, hvis ikke hele vort Tilværelsesbillede skal falde fra hinanden. Indeterminismen støtter sig væsentlig paa ethiske Grunde, idet den hævder, at Begreberne Ansvar og Skyld ikke kan oprettholdes i deres naturlige Betydning uden Antagelse af en vis Uafhængighed hos det villende Subjekt.

Det vilde være en Anakronisme at søge Besvarelse hos Platon om hans Stilling til Problemet i dets her fremsatte skarpe Form. Dertil er hverken hans Personlighedsbegreb eller hans Naturbegreb tilstrækkelig udformede.

I Slutningsmythen i Staten skildrer han, hvorledes Sjælene efter en forudgaaende jordisk Tilværelse faar Lov til at vælge en ny jordisk Livslod. Det staar dem da frit for at vælge Dyden, som er „herreløs“. Ansvarret falder da paa dem selv, medens Gud er uden Skyld (Stat. 617 E). Men efter Indtrædelsen i Jordelivet er Sjælene nødt til at realisere den valgte Livslod. Her synes da at raade en absolut Determinisme; ganske vist gælder Valget mest de ydre Forhold, men de indre kan ikke skilles herfra, og Platon udmaler da ogsaa, hvorledes en Sjæl, der har valgt Tyranneredømmet,

klager over de Ulykker, den har maattet forvolde; men det fremhæves, at det er dens egen Skyld, da den selv har valgt sin Skæbne.

I denne Udvikling søger Platon altsaa at forene Ansvar med Nødvendighed ved at begrunde denne med et præexistentielt Valg. Paa den anden Side bliver dog ogsaa dette for saa vidt determineret, som det udtrykkelig hedder, at Sjælene vælger i Overensstemmelse med de Tilbøjeligheder, de har faaet i den tidligere jordiske Tilværelse. Vil man da gaa tilbage til den første Indtræden i Jordelivet, saa er der her ikke Tale om noget Valg; men vi havner i den tidligere omtalte Dobbeltbetragtning, hvorefter Sjælene enten paa Grund af et Fald i den fortidige Tilværelse drages ned paa Jorden eller skabes af Gud til den jordiske Tilværelse. I det sidste Tilfælde kommer altsaa dog Gud til at bære Ansvaret for det første Livsløb, der fører de andre med sig, i det første bliver det ubegribeligt, hvorledes Sjælen, der kun kender den himmelske Tilværelses Herlighed, skulde lade sig friste til at drages ned paa Jorden eller overhovedet være befængt med jordiske Lidenskaber. Platon har følt dette og jo senere først ladet Lidenskaberne blive til med Jordelivet. Men endnu ubegribeligere bliver da den rene Sjæls Indtræden i dette.

Disse Vanskeligheder er Platon ikke kommet ud af; men hans Udviklinger er interessante som Udtryk for hans Bestræbelser for at forene Begrebet Skyld med en deterministisk Tankegang.

I Retning af Determinismen gaar ogsaa Læren om, at man ikke kan undlade at ville det gode, naar man har erkendt det. Forbinder man imidlertid denne Tankegang med Læren om Livslodderne, saa følger deraf, at de, der har valgt de daarlige „ufilosofiske“ Livslodder, heller aldrig kan naa til at erkende det gode, da de saa ogsaa maatte gøre det. Man skulde da synes, at al Moraliseren maatte være hensigtsløs, idet den vilde være unødvendig overfor dem, der har valgt de „gode“ Livslodder, forgæves overfor de andre. En saadan Konsekvens har Platon naturligvis ikke draget, og han taler ogsaa lejlighedsvis om det „frivillige“, som om Determinationen ikke gaves, ja om frivillige og ufrivillige Løgne (Stat. 535 E), skønt man jo kun „frit“ kan ville det gode.

Det er da gaaet Platon som enhver metafysisk Determinisme fra Stoicismen til Augustin, Luther og Calvin, at en konsekvent Gennemførelse er strandet paa etiske og praktiske Synsmaader.

* * *

Med denne kortfattede Oversigt er det forhaabentlig lykkedes at give et nogenlunde tydeligt Billede af den platoniske Psykologi. Hvor meget denne i Virkeligheden har ydet, viser sig klarest ved en Sammenligning med de førsokratiske Tænkere. Medens disse ikke kommer ud over en primitiv Materialisme, der staar uformidlet ved Siden af

mythologiske Lærdomme fra Folkereligionen eller Mysteriereligionerne, eller bliver staaende ved ganske uklare Betegnelser for Sjælen som Harmoni eller Tal (Pythagoræerne), saa har vi hos Platon en virkelig Psykologi. Ikke blot er det sjælelige opfattet i sin Ejendommelighed som noget fra det materielle kvalitativt forskelligt¹⁾, en Tankegang, som tidligere kun Anaxagoras havde været inde paa uden at føre den igennem; men en Række sjælelige Fænomener er skildret med en Klarhed og genial Forstaaelse, der har umiddelbar Værdi den Dag i Dag. Ganske vist anvender ogsaa Platon Forestillinger fra Folketroen og Mysteriereligionerne; men de indarbejdes i hans filosofiske Anskuelser som Udtryk for hans Tanker om Sjælens selvstændige Liv, dens Forudtilværelse og Udødelighed, dens Modsætning til Materien og dens ethiske Ansvar. At det ikke er lykkedes ham at sammenarbejde det forskelligartede Stof til en modsigelsesfri Enhed, er en ringe Indvending, saa længe der ikke er givet noget endegyldigt Svar paa Spørgsmaalet om Sjælens Natur og dens Forhold til det legemlige, og saa vidt er vi som bekendt endnu Aartusinder efter ikke naaet. Den platoniske Psykologi præges af de energiske Forsøg paa baade at hævde den Evighedsnatur i Menneskets Væsen, som al højere Religion har søgt

---

¹⁾ Dette ophæves ikke ved, at visse sjælelige Fænomener behandles materialistisk. En vis Forbindelse med det legemlige slipper ingen Psykologi udenom, og fuld Konsekvens paa disse Omraader har vel ingen nogensinde naaet.

at skaffe Udtryk, og ved Siden deraf at forstaa Sjælelivets Ytringer saaledes, som de empirisk lægger sig for Dagen i Forholdet til hele den legemlige Tilværelse. I det snart den ene, snart den anden Side trænger sig i Forgrunden, møder vi snart det rent immaterielle, forskelsløse Sjælevæsen, som vi kender det fra Faidon, snart det sammensatte, som det i forskellige Former skildres i Faidros, Staten og Timaios. De i de forskellige Dialoger beskrevne sjælelige Fænomener omfatter den ældste brugelige Psykologi, som Aristoteles og al senere videnskabelig Behandling af Sjælelivet har arbejdet videre paa, medens de mythiske Tanker om Sjælens evige Skæbne har været bestemmende for mangfoldige senere religiøse og metafysiske Spekulationer, ogsaa indenfor den kirkelige Theologi. Med sin højtspændte Idealisme peger Platon opad, saaledes som det vel med særlig Styrke følte i Renaissancen, da Rafael malede Mesteren som Midterfigur i sin „Skole i Athen“ med den løftede højre pegende mod Himlen. Platons Filosofi er et evigt Memento for Mennesketanken om ikke at lade sig opsluge af det jordiske.

Efterretninger

om

Sorø Akademis Skole

for

Skoleaaret 1923—24

ved

H. Raaschou-Nielsen.

Lærere og Funktionærer.

Søndag d. 18. November døde Akademiets Arkitekt F. C. C. Hansen efter kun et Døgns Sygdom. I ham har Skolen mistet ikke blot en udmærket og forstaaende Arkitekt, men ogsaa en af sine allerbedste Venner.

I over 37 Aar har Arkitekt Hansen, først som Konduktør under Etatsraad Herholdt og Professor Vilh. Petersen og derefter fra 1. April 1903 som Akademiets Arkitekt, varetaget Akademiets Bygninger og ledet Restaureringer, Moderniseringer og Nybygninger i Anledning af Udvidelser, som Skolens Vækst og Tidens Krav har medført. Dette har han gjort med fuld Forstaaelse af Skolen og dens Gerning, og ligesom Rektor Hoff gjorde det ved sin Fratrædelse, vil jeg her udtale en Tak for et Samarbejde, der ikke kunde være bedre.

Iøvrigt vil jeg om hans Virksomhed her henvisе til de to Artikler, som Lektor Matthiessen har skrevet i Soranerbladet.

Under 31. Maj 1923 genansattes stud. mag. Jørgensen som Gymnastikassistent for det kommende Skoleaar.

Under 8. Juni meddeltes der Økonomiinspektør K. K. Corneliussen fast Ansættelse.

Under 26. Januar udnævntes Arkitekt Algot Lautrop-Larsen til Akademiets Arkitekt.

Den 14. Februar udnævntes Skolens Bibliotekar,
Lektor A. R. Glahn, til Ridder af Dannebrog.

Den 6. Maj antoges stud. mag. N. H. Kelstrup
som Gymnastikassistent for næste Skoleaar.

Fag- og Timefordelingen.

Rektor Raaschou-Nielsen: Dansk i	
II Gn, Latin i III Gk og II Gn.	16 Lektioner
Lektor C. Lauritzen: Matematik i	
III Gm, 4 Ma, 3 Ma, 2 Ma, Fysik	
i 4 Mb	29 "
Lektor F. C. Matthiessen: Fysik i	
III Gm, II Gm, I Gm, 4 Ma, 2 Ma	
og 1 Ma	26 "
Lektor H. Gad: Tysk i III Gn, I Gn,	
4 Ma, 3 Ma, 3 Mb og 2 Ma	29 "
Lektor A. Glahn: Fransk i III Gk, I	
Gn, Latin i III Gn, I Gn og 4 Mb	24 "
Lektor J. Michelsen: Matematik i	
II Gm, II Gk, I Gm, I Gk + n,	
R og 1 Ma	30 "
Lektor J. Erlandsen: Engelsk i III	
Gn, II Gn, R, 1 Ma, Historie i 4 Ma	28 "
Lektor Gorm Hansen: Religion i III	
Gk + n, II Gk + m, II Gn, R,	
3 Ma, 3 Mb, 2 Ma, 2 Mb, 1 Ma,	
Historie i II Gk + m, I Gm, 4 Mb,	
2 Ma, 1 Ma	31 "
Lektor H. Holten-Bechtolsheim:	
Græsk i III Gk, II Gk, I Gk, Old-	

tidskundskab i III Gn, III Gm, II Gn, II Gm, I Gk, I Gn, I Gm, Engelsk i II Gk + m	33	Lektioner
Lektor, Dr. phil. H. Ussing: Dansk i III Gk + n, III Gm, 4 Mb, 1 Ma, Historie i I Gn + k, 3 Ma, 2 Mb, Engelsk i 2 Mb	29	„
Lektor K. Simonsen: Kemi i III Gm, II Gm, I Gm, Naturfag i III Gm, II Gm, I Gm, Naturhistorie i R, 1 Ma, Fysik i R og 2 Mb	31	„
Lektor V. Frørup: Latin i II Gk, I Gk, Fransk i II Gn, R, Engelsk i 4 Ma, 3 Ma	31	„
Adjunkt H. Rosen: Tysk i 2 Mb, Hi- storie i III Gm, 3 Mb, 1 Mb, Geo- grafi i R, 4 Ma, 4 Mb, 3 Ma, 3 Mb, 2 Ma og 1 Ma	30	„
Adjunkt H. Frimodt: Dansk i 4 Ma, 3 Mb, 2 Ma, Fransk i III Gm, II Gm, II Gk	32	„
Adjunkt C. A. Nielsen: Matematik i III Gk + n, II Gn, 4 Ma, 4 Mb, Fysik i 3 Ma, 3 Mb, 1 Mb, Gym- nastik i 4 M, 3 M og med ikke syngende	30	„
Adjunkt O. B. Müller: Matematik i 3 Mb, 2 Mb, 1 Mb, Gymnastik i III G, II G, I G, R, og med ikke syngende	40	„

Adjunkt M. Jul-Mortensen: Religion I Gm, 4 Ma, 4 Mb, 1 Mb, Latin i 4 Ma, Engelsk i III Gk + n, I Gk, I Gn, 2 Ma, 1 Mb.	28	Lektioner
Adjunkt Dr. phil. P. Helms: Religion i III Gm, I Gk + n, Tysk i II Gn, R, 4 Mb, Historie i III Gk + n, II Gn, R	27	„
Adjunkt H. C. P. Hjort: Naturfag i III Gk + n, II Gk, II Gn, I Gk + n, Geografi i 2 Mb, 1 Mb, Naturhi- storie i 4 Ma, 4 Mb, 3 Ma, 3 Mb, 2 Ma, 2 Mb, 1 Mb	30	„
Adjunkt M. Pedersen: Dansk i I Gm, 3 Ma, 2 Mb, 1 Mb, Engelsk i 4 Mb, 3 Mb	28	„
Adjunkt P. H. Bohn: Dansk i II Gk + m, I Gk + n, R, 4 Mb, Fransk i III Gn, I Gm.	29	„
Skrive- og Sløjdlærer S. Thomsen: Skrivning i 4 Ma, 4 Mb, 3 Ma, 3 Mb, 2 Ma, 2 Mb, 1 Ma, 1 Mb, Sløjd i 4 Ma, 4 Mb, 3 Ma, 3 Mb, 2 Ma, 2 Mb, 1 Ma, 1 Mb, Gymna- stik i 2 M, 1 M.	34	„
Musiklærer V. Tscherning: Sang i III G, II G, I G, R, 3 Ma, 2 Ma, 1 Ma og Sammensang	7	„
Musik	12	fulde T.
Tegnelærer, Maleren S. Neuhaus:		

	III G			IIG			IG			R.	4 Ma	4 Mb	3Ma	3Mb	2Ma	2Mb	1Ma	1Mb	Sum		
	k.	n.	m.	k.	n.	m.	k.	n.	m.												
Religion	1*	1*	1	1*	1	1*	1*	1*	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	21		
Dansk	5*	5*	5	5*	5	5*	4*	4*	4	5	5	5	5	5	5	6	6	6	77		
Engelsk	2*	6	2*	3*	6	3*	2*	5	2*	6	4	4	4	4	3	3	6	6	64		
Tysk		4			5			5		4	5	5	5	5	5				48		
Fransk	6	5	5	7	4	4		5	5										41		
Latin	6	4		5	5		9	4			5	5							43		
Græsk	6			6			9												21		
Oldtidskundskab		1	1		1	1	1	2	2										9		
Historie	4*	4*	4	4*	4	4*	4*	4*	4	3	4	4	3	3	2	2	3	3	51		
Geografi										2	2	2	2	2	3	3	2	2	20		
Naturhistorie										3	2	2	2	2	2	2	3	3	21		
Naturfag i Gymnasiet	3*	3*	3	2	2	3	3*	3*	4										23		
Fysik			5			4 ³⁾			5 ²⁾	2	3	3	2	2	2	2	3	3	38		
Kemi			2			3 ³⁾			2 ¹⁾										9		
Matematik og Regning	2*	2*	7	2	2	7	3*	3*	7	6	6	2	6	2	7	7	6	6	5	5	88
Skrivning											1	1	1	1	2	2	2	2	12		
Tegning											1	1	1	1	2	2	2	2	12		
Valgfri Fag: 1. Fransk.										5									5		
2. Sang ..										2*											
3. Tegning										2									2		
Sang	2	2*	2*	2*	2*	2*	1	1*	1*				2	2*	2	2*	2	2*	7		
Legemsøvelser	5	5*	5*	5	5*	5*	5	5*	5*	5	4*	4*	4*	4*	4*	4*	4*	4*	36		
Sløjd el. a. Legemsarb.											1	1	2	2	2	2	2	2	14		
	42			42			42			42 ⁽⁴¹⁾	42	42	42	42	42	42	42	42	42	662	

¹⁾ Klassen er delt i 2 Hold.

²⁾ Klassen er i 2 af Timerne delt i 2 Hold.

Tegning i R, 4 Ma, 4 Mb, 3 Ma,
3 Mb, 2 Ma, 2 Mb, 1 Ma, 1 Mb 14 Lektioner
Gymnastikassistent P. J. Jørgensen:

Gymnastik i alle Klasser, 4 Timer
med ikke syngende . . . . . 40 „

I Henhold til Ministeriets Skrivelse af 9. Maj
1923 nedsattes Lektor Glahns Timetal til 23 af
Hensyn til Arbejder ved Biblioteket.

Der har været 5 Hold i Sang (III G + II G,
I G + R, 3 Ma + b, 2 Ma + b, 1 Ma + b),
hver med en Time, dertil 2 Sangersangstimer, 1
Time med Gymnasiet og 1 med Mellemskolen; ved
enkelte Lejligheder har alle Hold været samlede.
Der har været 8 Hold til Gymnastik.

Skoleinspektører er Lektor Frørup og Sløjdlæ-
rer Thomsen.

Afgangsprøverne 1923.

Studentereksamen bestodes af 37, nemlig i klas-
sisk Retning af følgende 7 med hosfølgende Resul-
tat: A. C. Arndal (7,09), A. W. Boesgaard (7,03),
T. Glahn (5,78), E. H. P. Peytz (7,24), K. E. S.
Teglbjerg (5,89), F. Viderø (7,44), K. Viderø (7,18),
i nysproglig Retning af følgende 8: C. J. Hansen
(7,28), E. Jørgensen (7,37), A. Krag (6,20), P. O.
Petersen (7,32), E. Troensegaard Hansen (5,73),
B. M. Schæffer (6,21), Aa. Wielandt (7,00), E.
Wielandt (6,10), i matematisk-naturvidenskabelig

Retning af følgende 22: T. Andersen (6,74), H. G. Bech (6,38), J. A. H. Clausen (5,86), J. G. Dahl (6,10), O. C. V. E. Gad (7,54), F. T. Glaven (6,54), E. V. Hansen (7,16), H. H. Harrsen (6,61), K. M. Heilmann (6,16), E. S. Jacobsen (6,87), P. Jensen (6,13), E. Jessen (6,03), A. F. M. Liebmann (6,55), A. V. M. P. Magnussen (6,63), M. H. Møller (7,51), Aa. Olsen (6,13), S. C. J. W. Segel (5,55), A. E. Sørensen (6,14), J. D. Vejhe (6,18), Lilli Viderø (7,71), K. Wøldike (6,31).

Realeksamen bestodes af 15 med følgende Udfald: O. H. Bartsch (6,86), J. B. Bech (6,00), E. U. Brandt (6,69), K. P. L. Hauerslev (7,23), M. J. S. Henriksen (6,26), C. G. Jensen (5,45), K. B. Larsen (6,57), U. J. Motzfeldt (7,35), J. J. L. Munk (6,41), E. F. Nielsen (6,68), K. Otterstrøm (6,65), E. Rasmussen (6,94), H. E. K. Starck (6,73), E. C. O. T. Wassmann (6,09), N. B. Worm (6,80).

Mellemskoleeksamen bestodes af 50, af hvilke 3 dimitteredes, nemlig B. Olsen (6,21), E. F. B. Iversen (5,89), J. S. V. Michelsen (5,63).

Eleverne.

Ved Udgivelsen af forrige Aarsskrift var Elevernes Antal 317, hvoraf 7 Piger.

Der dimitteredes 37 af III G, 15 af R og 3 af 4 M.

Efter Eksamen udmeldtes H. M. Ahrentecht af IGk og A. K. J. Petersen af 1 M.

Der optoges 68, nemlig 1 i IGk, 5 i IGn, 2 i IGm, 2 i R, 3 i 4M, 3 i 3M, 3 i 2M og 49 i 1M.

Skoleaaret begyndte saaledes med 328 Elever, nemlig 99 i Gymnasiet, hvoraf 8 Piger, 24 i Realklassen og 205 i Mellemskolen.

Af disse udmeldtes $\frac{30}{9}$ F. A. Wichmann af 2M, $\frac{31}{10}$ K. M. Wichmann af 4M, A. J. H. Hansen og J. K. O. Pedersen af 1M, $\frac{21}{12}$ J. D. Dalsgaard af 2M, $\frac{8}{1}$ K. E. Lægning af 2M, $\frac{14}{4}$ P. W. Johansen og S. H. A. Schrøder af 3M, L. G. Cohn af 1M.

Den 1. April optoges A. O. Danneskjold Samsøe i 3M, overført fra Oberrealschule für Berlin Steglitz.

Elevernes Antal er saaledes nu ($\frac{29}{4}$) 320.

I den følgende Fortegnelse sættes Gymnasiet efter Gennemsnittet af 3, Realklassen og Mellemskolen af 7 Sammentællinger. En Stjerne betegner Alumnerne.

Hvor intet Hjemsted er angivet, er dette Sorø.

Gymnasiet.

III Klasse.

Klassisk Afdeling.

1. Peder Johannes Emanuel Poulsen, f. 12. August 06. (Lærer P., Marstal).
2. Tage Alf. Hartvig Larsen, f. 5. August 05. (Afd. Førstelærer L., Havnsø).
3. Paul Harry Pedersen, f. 31. December 04. (Gaardejer P., Gerlev, Slagelse).
4. Olav Thomas Nygaard Christensen, f. 28. September 05. (Lærer N. C., Herlufllille).

- *5. Knud Samuel Andersen, f. 27. August 06.
(Sognepræst A. i Raklev, Kalundborg).
- 6. Johan Joachim Hjort Clausen, f. 24. Maj 05.
(Læge C.).
- 7. Carsten Otto Volqvartz, f. 1. April 05.
(Grosserer V. i København).
- *8. Kaj Bjerrum, f. 22. August 06. (Trafikassistent B. i København).

Nysproglig Afdeling.

- *1. Bernt Ludvig Wass, f. 10. August 06. (Sagfører W. i Nyborg).
- *2. Helmer Rasmussen, f. 29. November 06.
(Afd. Guldsmed R. i København).
- 3. Knud Thorgils, f. 8. Juli 06. (Direktør T., Slagelse).
- *4. Børge Lund, f. 2. Maj 05. (Afd. Læge L. i Korsør).
- *5. Jørgen Jacob Rasmussen, f. 8. Juni 05.
(Skibskaptajn R. i Aabenraa).
- *6. Axel Jensen, f. 29. September 06. (Grosserer J. i Nyborg).
- *7. Johan Frederik Mørk-Hansen, f. 23. April 06. (Skovrider M.-H., Skovlyst, Pederstrup).
- *8. Einar Wentzel-Froberg, f. 14. Februar 06.
(Inspektør W.-F. paa Mejlgaard, Tranehuse).
- *9. Hjalmar Frederik Krumm Knuhtsen, f. 2. August 05. (Fhv. Gaardejer K. paa Aagaard, Far-ringløse).

- *10. Poul Meyling Klem, f. 24. August 05. (Tandlæge K. i Kalifornien).
- *11. Knud Rudolf Klingenberg Berlin, f. 12. Februar 06. (Professor, Dr. jur. B. i København).
- *12. Mogens Vagn Christophersen, f. 1. Januar 04. (Læge C. i Ringsted).
- *13. Gunner Wittrup, f. 19. Februar 06. (Forpagter W., Saltholm).

Matematisk Afdeling.

- 1. Trygve Fritjof Hogstad, f. 18. Januar 05. (Drejer Andersen, København).
- 2. Dan Frørup, f. 6. Januar 07. (Lektor F.).
- 3. Hans Østergaard Rasmussen, f. 25. September 06. (Lærer R., Nørre Longelse, Spodsbjerg).
- *4. Carl Georg Bech, f. 2. Januar 06. (Generalkonsul B. i Brooklyn, New York).
- *5. Einar Kaalund, f. 16. Maj 06. (Isenkræmmer K. i Rudkøbing).
- *6. August Bo Hauch Fenger, f. 2. Juni 06. (Landbrugsskoleforstander F. i Korinth).
- *7. Jacob Sander Ravn Christophersen, f. 17. September 05. (Gaardejer C. i Brøndbyvester, Glostrup).
- *8. Valdemar Hastrup Mathiesen, f. 16. Oktober 05. (Planteskoleejer M., Korsør).

II Klasse.

Klassisk Afdeling.

1. Karl Poniatowsky Schultz Møller, f. 9. Juli 06. (Købmand M., Slagelse).
- *2. Erik Bennetzen, f. 20. Marts 07. (Købmand B., Slagelse).
3. Rasmus Pedersen, f. 14. Januar 07. (Gaardejer P., Stavreby, Præstø).
4. Svend Aage Christensen, f. 9. August 06. (Grosserer C. i København).
- *5. Rudolf Dahl, f. 9. December 06. (Købmand D., Vaag, Færøerne).
6. Svend Clausen, f. 14. September 07. (Sagfører C., Rudkøbing).
7. Børge Nyboe Høft, f. 14. April 06. (Fuldmægtig ved Statsbanerne H., Struer).
8. Anton Emil Strarup, f. 12. Maj 07. (Gaardejer S., Friheden, Sorø).
- *9. Frode Sand, f. 27. Juli 05. (Førstelærer S., Gammelby, Stouby).

Nysproglig Afdeling.

- *1. Ernst Andersen, f. 12. September 07. (Bankfuldmægtig A., København).
2. Otto Henry Simonsen, f. 15. Oktober 07. (Proprietær S., Koldemosegaard, Sorø).
3. Christiane Elisabeth Raaschou-Nielsen, f. 27. Juni 06. (Rektor R.-N.).
- *4. Ove Buch Larsen, f. 1. Juli 07. (Kgl. Skovrider L. paa Gøddinggaard, Randbøl).

5. Caspar Laurids Skau Schrøder, f. 5. December 05. (Kassekontrollør S.).
6. Svend Aage Frederiksen, f. 10. Januar 06. (Portør F.).
- *7. Carl Godfred Elberling, f. 28. Februar 06. (Rigsdagsbibliotekar E., København).
- *8. Halvor Foss Fogh, f. 3. Januar 07. (Fhv. Boghandler F. i København).
- *9. Leif Waagstein, f. 16. Oktober 07. (Kommunelærer W., Thorshavn, Færøerne).
- *10. Viggo Finn Thomsen Ryhave, f. 22. Januar 07. (Direktør R., København).
- *11. Kaj Børge Hertz, f. 17. December 06. (Grosserer H., København).
12. Inga Margrethe Rasmussen, f. 19. December 06. (Afd. Skomager R.).
13. Svend Mogens Wilken Rosenquist, f. 26. Maj 06. (Oberstløjtnant R., Slagelse).
14. Louise Knudsen, f. 2. Februar 07. (Landmand K.).
15. Stig Axelsen-Drejer, f. 19. Oktober 07. (Sognepræst A.-D. i Pedersborg, Sorø).
16. Sigurd Johan Anton Løvengreen, f. 26. Januar 06. (Ingeniør L., Konstanz).

Matematisk Afdeling.

- *1. Karl Gustav Hagemann Hasselbalch, f. 16. September 07. (Dr. med. Godsejer H., Borupgaard, Snekkersten).

- *2. Walter Thorkild Førster, f. 22. Oktober 07.
(Maskinmester F. i Fredericia).
- 3. Ebbe Wisgaard Lauridsen, f. 18. September
07. (Lærer L., Slagelse).
- 4. Poul Grønbek, f. 6. Januar 07. (Postkontrollør
G., Kalundborg).
- *5. Poul Christian Kann, f. 19. Februar 07. (Pro-
kurist K. i Skelskør).
- 6. Povl Hansen, f. 23. April 06. (Tandlæge H.).
- 7. Holger Stoltz Andersen, f. 25. September 06.
(Handelsagent A., Korsør).
- 8. Else Damgaard Nielsen, f. 28. Maj 08. (Lærer
N., Horsebøg Skole, Sorø).
- *9. Werner Boesgaard, f. 11. September 06.
(Gaardejer B., Humble).
- *10. Børge Lund, f. 21. November 07. (Kontor-
chef L. i Gentofte).
- *11. Kaj Theodor Wibroe Segel, f. 28. Februar
06. (Læge S., Humble).
- *12. Torarin Evensen, f. 4. August 07. (Afd.
Provst E., Thorshavn, Færøerne).

I Klasse.

Klassisk Afdeling.

- *1. Carl Emil Skjerbek, f. 6. Februar 07. (Provst
S. i Vester Hæsinge).
- 2. Doron Julius Bechmann Neuhaus, f. 26. Sep-
tember 09. (Kunstmaler, Tegnelærer N., Frede-
riksberg, Sorø).

3. Harald Alfred Jespersen, f. 10. September 08. (Sognepræst J. i Slaglille).
- *4. Jørgen Buemann Worm, f. 14. Februar 09. (Købmand W., Skive).
- *5. Hans Ejgil Sand, f. 2. Februar 07. (Broder til Nr. 9 i IIGk).
- *6. Erik Kaas Neergaard, f. 10. November 08. (Førstelærer N. i Ønslev, Eskildstrup, Falster).
- *7. Samuel Georg Trygve Samuelsen, f. 16. September 07. (Sysselmand, Folketingsmand, S., Thorshavn, Færøerne).
8. Jørgen Elkær Hansen, f. 12. Marts 07. (Førstelærer H., Frederiksberg, Sorø).
- *9. Ove Henri Bruun de Neergaard, f. 12. Juli 07. (Hofjægermester B. de N., Skjoldenæsholm, Ringsted).

Nysproglig Afdeling.

1. Bodil Marie Strarup, f. 14. Juli 08. (Gaardejer S., Sorø).
- *2. Gunnar Grønbæch Anker Larsen, f. 10. Maj 07. (Bagermester A. L. i København).
3. Ingrid Andrea Christophersen, f. 13. April 08. (Plejefader, Husejer Chr.).
4. Helen Gorm Hansen, f. 19. April 08. (Lektor G. H.).
- *5. Mogens Julius Clausen, f. 21. Februar 08. (Afd. Apoteker C., København).
6. Erik Borum, f. 27. Februar 08. (Dommer B., Ringkøbing).

7. Ragnhild Elise Jakheln Hoffmeyer, f. 5. November 07. (Afd. Dr. phil. H., Sorø).
- *8. Claes Preben Schierbeck, f. 17. Maj 08. (Læge S. i København).
- *9. Knud Damkier, f. 5. Juli 08. (Afd. Redaktør D., Rudkøbing).
- *10. Oluf Nicolaj Willemann Thron, f. 29. August 06. (Fhv. Kolonibestyrer T. i København).
11. Peter Johansen Charles Eugen de Neergaard, f. 17. Maj 09. (Godsejer de N., Gyldenholm).
12. Ove Christian Ernest Moltke, f. 5. August 08. (Greve, Godsejer M., Basnæs, Skelskør).

Matematisk Afdeling.

1. Poul Schrøder, f. 11. Juni 07. (Broder til Nr. 5 i IIGn).
- *2. Sten Lindhard, f. 18. November 08. (Professor ved Landbohøjskolen L. i Lyngby).
- *3. Peter Martin Clausen, f. 15. Januar 09. (Fhv. Trafikkontrollør C., Slagelse).
- *4. Gudmund Evensen, f. 18. Maj 08. (Afd. Kolonibestyrer E., Egedesminde).
5. Gunnar Seidenfaden, f. 24. Februar 08. (Politimester S., Tønder).
- *6. Gunnar Erik Max Faarup, f. 2. December 08. (Afd. Grosserer F. i Esbjerg).
- *7. Gudmund Magnussen, f. 12. April 08. (Direktør M. i København).
- *8. Bjørn Aage Abel, f. 20. August 08. (Forpagter A., Gl. Lellingegaard, Lellinge).

9. Helge Erik Lund Rasmussen, f. 5. November 08. (Amtsvejnspektør R.).
- *10. Svend Friis, f. 12. Juli 06. (Gaardejer F. i Kopsholdt, Hovslund).
11. Ernst Richard Quirinus Jensen, f. 11. Februar 08. (Stenhugger J., Frederiksberg, Sorø).
12. Karl Kjær Larsen, f. 30. April 08. (Gaardejer L. paa Kongsgaard i Broby, Sorø).

Realklassen.

- *1. Hans Jørgen Bollerup Hansen, f. 6. Januar 08. (Lærer B. H., Illerup, Kalundborg).
- *2. Axel Eyvind Hakon Hansen, f. 12. November 06. (Afd. Gaardejer H. i Kimmerslev, Borup).
- *3. Carl Johan Joseph Brincker, f. 7. December 07. (Fhv. Fabrikسدirektør B. i Raadvad).
- *4. Børge Immanuel Baggesen, f. 6. November 07. (Kaptajn B. i Fredericia).
5. Harald Lothar Hansen, f. 7. Oktober 07. (Adoptivmoder Frk. Thora Hornum, Varde).
- *6. Henri Arthur Brincker, f. 18. August 06. (Broder til Nr. 3).
- *7. Knud Christian Kaalund, f. 26. Juli 07. (Godsforvalter K. paa Skjoldenæsholm, Ringsted).
8. Peter Larsen, f. 4. Januar 08. (Partikulier L.).
9. Knud Demuth, f. 5. Juni 07. (Boghandler D., Næstved).
10. Peter Roland Jensen, f. 20. August 07. (Værkfører J.).
11. Niels Dam, f. 27. Maj 08. (Læge D., Aalestrup).

- *12. Lewis Georg Norden, f. 5. Oktober 08. (Afd. Fabriksbestyrer N. i Langeskov).
- *13. Richard Josef André Rasmussen, f. 29. April 07. (Sagfører R., København).
- *14. Theodor Knuhtsen, f. 6. Maj 08. (Broder til Nr. 9 i III Gñ).
- *15. Eggert Georg Hansen, f. 14. Marts 08. (Gaardejer H. i Hejninge, Slagelse).
- *16. Leo Robert Jepsen, f. 25. November 06 (Direktør J., København).
- 17. Poul Christian Mess, f. 14. November 06. (Restauratør M. i København).
- 18. Helge Petersen, f. 7. April 06. (Mejeribestyrer P. i Lyngø).
- 19. Jørgen Roy Frandsen, f. 25. August 05. (Købmand F.).
- 20. Knud Arne Johannessen, f. 27. Juli 08. (Apotheker J., Brønshøj).
- 21. Henrik Vilhelm Mau Heilmann, f. 18. Juli 08. (Direktør H. i Skelskør).
- 22. Svend Christian Colding, f. 15. April 07. (Konditor C.).
- 23. Svend Christian Poul Peytz, f. 30. April 07. (Urmager P. i Slagelse).
- 24. Leif Johannessen, f. 19. Februar 07. (Broder til Nr. 20).

Mellemskolen.

4. Klasse a.

- 1. Jørgen Perch Nielsen, f. 22. Maj 09. (Kontrollør N. i Skjern).

- *2. Poul Andreas Diemer, f. 5. Januar 08. (Adjunkt D. i Haderslev).
- 3. Palle Lorents Welsch Hjorth, f. 29. Februar 08. (cand. pharm. H.).
- *4. Eyvind Olesen, f. 5. Januar 07. (Købmand O., Svallerup, Kalundborg).
- *5. Bjørn Aage Wilhelmsen, f. 21. Juni 09. (Lærer W., Rannerød Skole, Hulsig St.).
- *6. Erik Anders Wilhelm Holm, f. 12. August 09. (Stationsforstander H. i Gørlev).
- *7. Dan Gunnar Diemer, f. 7. Januar 07. (Broder til Nr. 2).
- *8. Mogens Peter Mynster Boisen, f. 15. Februar 10. (Afd. Herredsfuldægtig B., Odder).
- *9. Villum Benedikt Kann Rasmussen, f. 23. Januar 09. (Sognepræst R., Mandø).
- *10. Gregers Tage Nielsen, f. 8. Februar 08. (Prokurator N., Sandved).
- 11. Arne Hollnagel, f. 9. August 09. (Maskinmester H. i Korsør).
- *12. Georg Otto Henrik Høyer, f. 21. Oktober 09. (Bagermester H., Korsør).
- 13. Carl Erik Wiskinde Jensen, f. 15. Januar 09. (Fabrikant J., Frederiksberg, Sorø).
- *14. Svend Georg Conrad Kamman, f. 20. April 08. (Oberstløjtnant K. i Odense).
- 15. Ejner Jensen, f. 29. Maj 08. (Købmand J., Nyrup).
- 16. Hans Poul Christian Andersen, f. 10. Februar 09. (Overportør A., Frederiksberg, Sorø).

17. Olaf Henningsen, f. 16. December 09. (Afd. Ingeniør H. i København).
18. Ole Alban Knudsen, f. 21. Juni 09. (Rentier K.).
19. Carl Mylius Aarsø, f. 7. Februar 09. (Urmager Aa., Køge).
20. Torsten Barfod Dornonville de la Cour, f. 14. Juni 07. (Proprietær de la C., Frederiksberg, Sorø).
- *21. Mogens Villum Wassard, f. 22. Maj 08. (Afd. Toldforvalter W. i Svendborg).
22. Henning Thorkilsen, f. 15. Juni 09. (Fhv. Proprietær T.).
23. Svend Aage Abrahamsen, f. 18. September 08. (Portør A., Frederiksberg, Sorø).
24. Jens Bastue Jacobsen, f. 23. Juni 08. (Grosserer B. J. i Slagelse).
25. Mogens Werner, f. 4. April 08. (Bankdirektør W. i Slagelse).
26. Theodor Bertel Jochimsen, f. 9. November 07. (Ad. Ingeniør J., København).

4. Klasse b.

1. Hans Heje Mølmark, f. 31. Juli 09. (Afd. Læge M., Odense).
- *2. Steen Hagemann Hasselbalch, f. 20. September 09. (Broder til Nr. 1 i IIGm).
3. Lennard Knud Bech, f. 3. Februar 08. (Broder til Nr. 4 i IIGm).

4. Carl Christian Henrik Castenschiold, f. 10. Juli 07. (Godsejer, Hofjægermester C. paa Borreby, Skelskør).
5. Evald Andreasen, f. 9. Oktober 09. (Købmand A., Ruds Vedby).
6. Erik Christian Tage Jensen, f. 29. September 09. (Parcellist J., Borød, Sorø).
- *7. Niels Holm Poulsen, f. 14. Februar 09. (Afd. Læge P., Korsør).
- *8. Viggo Percy Hartmann Bjerre, f. 19. Maj 08. (Kancellist B., Kristiania).
- *9. Axel Kasten, f. 4. Oktober 09. (Købmand K. Vejen).
- *10. Jørgen Dam, f. 4. Oktober 08. (Fru D., Helle-
rup).
- *11. Helge Faber, f. 5. Januar 09. (Overlæge F.,
Montebello, Helsingør).
- *12. Poul Vilhelm Kaalund, f. 16. December 08.
(Broder til Nr. 5 i IIIGm).
- *13. Jens Henning Lang Jensen, f. 16. Maj 09.
(Lærer J., Kvislemark, Sandved).
- *14. Mogens Lützhøft Kongsted, f. 9. December
08. (Tømmerhandler K., Gentofte).
15. Frithjof Henry Bay, f. 1. Oktober 07. (cand.
phil. B., Siam).
16. Axel Børge Jacobsen, f. 2. April 09. (Sko-
magermester J.).
17. Claus Adam Schall Holberg, f. 19. Maj 08.
(Forfatter H., København).
- *18. Kaj Helge Wagner, f. 21. Februar 08. (Kon-
torchef W., København).

- *19. Erik Haug, f. 24. Juni 08. (Generaldirektør H., Siam).
- 20. Christian Albert Egede Jensen, f. 10. April 08. (Afd. Gaardejer J. i Haarslev, Sandved).
- 21. Frode Westergaard, f. 5. Juli 08. (Afd. Bankbogholder W.).
- 22. Niels Erik Rasmussen, f. 4. Marts 09. (Gdr. R., Stenmagle).
- 23. Alberto Toribio Padilla Hernandez Bang, f. 16. April 08. (Godsejer B., Taarnholm, Korsør).
- 24. Jørgen Verner Stubbe Teglbjerg, f. 21. Marts 08. (Assistent T.).
- 25. Hakon Christian Hasselbalch, f. 16. Juni 07. (Godsejer H., Løvegaard, Høng).

3. Klasse a.

- *1. Peter Lovmand Laursen Hvid, f. 1. Februar 09. (Købmand H., Knebel).
- 2. Niels Peder Poul Overdrup Pedersen, f. 8. Juli 10. (Branddirektør P., Slagelse).
- *3. Johannes Jørgensen, f. 25. December 09. (Sognepræst J., Nordrup, Farringløse).
- 4. Carl Emil Kragerup, f. 1. Novbr. 09. (Gaardejer K., Pedersborg, Sorø).
- 5. Kaj Hjort Clausen, f. 4. December 10. (Broder til Nr. 6 i III Gk.).
- 6. Niels Jørgen Leo Willert Pedersen, f. 9. Januar 10. (Proprietær P., Nøjsomhed, Købelev).

- *7. Jørgen Thorkild Hertz, f. 25. Oktober 08. (Fabrikant H., Randers).
- *8. Niels Hansen Bay, f. 20. Maj 10. (Overretssagfører B., Vejle).
- *9. Mogens Christian Glud, f. 14. Maj 09. (Proprietær G., Store-Hovedgaard).
10. Poul Heinrich Louis Jensen, f. 16. November 10. (Grosserer J., København).
- *11. Frode Birkedahl Sundvig, f. 7. Maj 09. (Kaptajn S., København).
12. Ove Ejler Schrøder, f. 30. Novbr. 08. (Broder til Nr. 5 i II Gn. og Nr. 1 i I Gm.).
13. Kaj Christian Laurits Willert Pedersen, f. 9. Januar 10. (Broder til Nr. 6).
14. Karl Evald Kristiansen, f. 19. Februar 09. (Fabrikant K., Frederiksberg, Sorø).
15. Svend Erik Hilarius Kalkau, f. 22. Januar 08. (Proprietær K. i Lyngø, Sorø).
16. Torben Mørck, f. 16. September 09. (Forpagter M., Nordruplund, Munkebjergby).
17. Hilmer Nytoft Pedersen, f. 26. Juni 08. (Fhv. Gaardejer P.).
- *18. Peter Helge Kaalund, f. 3. Juni 09. (Broder til Nr. 7 i R.).
19. Poul Richard Gottschalk Møller, f. 10. September 08. (Afd. Vinhandler M., København).
20. Fritz Arnth Hasselbalch, f. 26. August 10. (Broder til Nr. 25 i 4 Mb.).
21. Gregers Ludvig Bayard Ulrich, f. 17. Oktober 09. (Købmand U., Slagelse).

22. Leif Jochimsen, f. 24. Oktober 09. (Broder til Nr. 26 i 4 Ma.).

3. Klasse b.

- *1. Karmark Obel Skjerbek, f. 18. Februar 09. (Broder til Nr. 1 i I Gk.).
- 2. Kjeld Seyer-Hansen, f. 13. August 09. (Proprietær S.-H., Bredeløkke, St. Hedinge).
- *3. Palle Bjerrum, f. 10. Juni 09. (Broder til Nr. 8 i III Gk.).
- 4. Svend Trøst Emborg, f. 12. Februar 10. (Seminarlærer E., Vordingborg).
- *5. Niels Kristensen Stampe, f. 7. Februar 08. (Gaardejer S., Rødding, Skive.)
- *6. Erik Jacob Wagner, f. 13. Oktober 09. (Broder til Nr. 18 i 4 Mb.).
- *7. Carl Christian Bohn, f. 20. Oktober 10. (Proprietær B., Hillerød).
- 8. Svend Emil Nielsen, f. 12. September 10. (Afd. Slagter N. i Tistrup, Varde).
- *9. Erik Jensen, f. 31. Januar 10. (Broder til Nr. 6 i III Gn.).
- *10. Ernst Gudmund Brem, f. 17. Oktober 08. (Skovrider B., Katholm, Aalsø).
- 11. Ejgil Villy Nielsen, f. 4. April 11. (Plejefader Automobilejer Støvring).
- 12. Ejner Johannes Jørgensen, f. 23. Maj 10. (Lærer J., Frydendal, Mørkøv).
- 13. Ulf Finn Kongshaug Henriksen, f. 23. Februar 10. (Entreprenør H., Korsør).

14. Carl Oluf Johan Poul Wassmann, f. 6. April 10. (Afd. Førstepræst W. i Grønland).
15. Alf Rasmussen-Krog, f. 6. November 10. (Bogtrykker R.-K.).
16. Carl Christian Petersen, f. 22. Juni 10. (Købmand P.).
17. Jørgen Emil Ellbrecht Grubbe-Gregersen, f. 27. Februar 09. (Fuldmægtig i Finansministeriet, Kammerjunker G.-G.).
18. Boris Harald Valdemar Berg, f. 18. Juni 09. (Direktør B., København).
19. Erik Wladimir Stanislaus Christiani, f. 11. August 08. (Telegrafbestyrer C., Seydisfjord).
20. Ejnar Emil Johannes Petersen, f. 13. September 10. (Fabrikant P. i Haugerup, Sorø).
21. Gunnar Knudsen, f. 30. Maj 10. (Købmand K., Ringe).
22. Carl Valdemar Thomas Neergaard Jacobsen, f. 9. Oktober 08. (Købmand J.).
- (23). Adam Otto Danneskjold Samsøe, f. 8. August 10. (Maleren Grev D.-S., København).

2. Klasse a.

1. Søren Vilhelm Gundesen, f. 23. September 10. (Ingeniør G., Makassar, Celebes).
2. Leo Cordes, f. 16. Oktober 10. (Murermester C., Aalborg).
3. Frank Edvard Horn, f. 7. Februar 10. (Telegrafist H., Shanghai).

4. Otto Valdemar Hagemann, f. 2. November 10. (Godsejer H., Bergsjøholm, Ystad).
5. Hans Ejnar Jensen, f. 24. Septbr. 11. (Landpost J., Frederiksberg, Sorø).
6. Jørgen Weilbye-Jensen, f. 11. September 11. (Trafikassistent W.-J.).
7. Asger Knud Hansen, f. 27. Juli 11. (Grosserer H., København).
8. Karl Johan Jensen, f. 12. April 11. (Slagterimester J.).
9. Helge Breinhold Hansen, f. 8. August 10. (Bager H., Frederiksberg, Sorø).
10. Flemming Kiørboe, f. 24. Marts 10. (Afd. Læge K., København).
11. Johan Frederik Bøttger, f. 19. August 11. (Proprietær B.).
12. Povl Leth Sørensen, f. 5. August 10. (Fhv. Forstander S., Frederiksberg, Sorø).
13. Erik Bernhard Haase, f. 1. April 11. (Afd. Kaptajn H., København).
14. Axel Hanson, f. 8. September 09. (Gartner H.).
15. Hans Christian Steen Jørgensen, f. 9. Maj 10. (Afd. Købmand St. J.).
16. Knud Erik Balle, f. 17. Maj 11. (Seminarieforstander, Provst B., Godthaab, Grønland).
17. Hans Louis Elleberg Eliassen, f. 6. August 09. (Repræsentant E., Ringsted).
18. Bjørn Halfdan Nielsen, f. 5. September 09. (Trælasthandler N.).

19. Carl Gustav Claus Gunnar van der Aa Kühle, f. 28. August 10. (Forpagter cand. juris v. d. Aa K., Charlottenlund, Lohals).
20. Niels Sigismund Lunn, f. 3. December 10. (Kaptajn L., København).
21. Erik Castenschiold, f. 5. Juli 11. (Broder til Nr. 4 i 4 Mb.).
22. Jens Otto Hee, f. 16. November 09. (Købmand H.).
23. Steen Gylling Folkmann, f. 9. Juli 10. (Værkfører F., Jyderup).
24. Niels Svend Ove Nielsen, f. 28. September 11. (Malermester N., Ringsted).
25. Hans Qvade Rasmusen, f. 16. August 10. (Direktør R., Korsør).

2. Klasse b.

- *1. Eigil Hans Aage Nielsen, f. 16. August 10. (Afd. Ingeniør N., Hellerup).
2. Gunni Dalmark, f. 14. Maj 11. (Akademilæge D.).
3. Hans Olsen Müller, f. 12. Maj 11. (Mejeribestyrer M., Egholm, Skævinge).
- *4. Stig Aage Hansen, f. 11. December 09. (Tegneren Anton Hansen, Christiania).
5. Hans Henriksen Ussing, f. 30. December 11. (Lektor Dr. phil. U.).
6. Ole Gunnar Ravnsgaard Nielsen, f. 11. Juli 11. (Cyklehandler N.).

- *7. Erling Lang Jensen, f. 11. August 11. (Broder til Nr. 13 i 4 Mb.).
8. Svend Petersen Moring, f. 22. Juli 11. (Afd. Gaardejer P., Pedersborg, Sorø).
9. Erik Christian Ferdinand Møller, f. 6. Maj 11. (Telegrafbestyrer M.).
10. Ernst Herman Georg Sylvander, f. 10. September 09. (Hoffotograf S., Stockholm).
11. Hans Ivar Helge Hansen Roed, f. 11. November 10. (Ejendomshandler R., Frederiksberg, Sorø).
12. Jochum Rosendahl Holm, f. 22. September 10. (Ingeniør H., Bandjarderva, Java).
13. Erik Axel Gundlack Petersen, f. 16. September 11. (Afd. Ingeniør P. i Kristiania).
14. Mogens Christensen, f. 28. December 11. (Afd. Restauratør C., København).
15. Poul Otto Jørgensen, f. 14. November 10. (Sadelmager J.).
16. Knud Felding, f. 5. November 11. (Læge F., Borup).
17. Jakob Knud Jensen, f. 13. August 10. (Restauratør J., Korsør).
18. Gunnar Marschall, f. 20. Marts 10. (Afd. cand. pharm. M., København).
19. Manfred Workton Hamerik, f. 3. April 10. (Afd. Professor H., København).
20. Jørgen Leonardo Correll, f. 9. Marts 10. (Afd. Slagtermester C.).

21. Kay Emil Hertz, f. 7. November 10. (Bankdirektør H., København).
22. Hans Jørgen Frederik Frandsen, f. 21. Januar 09. (Rentier F.).
23. Kay Rothe Hansen, f. 31. August 10. (Træhandler H.).
24. Birger Torben Mols Rasmussen, f. 21. April 10. (Læge R., Ourø, Holbæk).
25. Ludvig Reeberg Sass, f. 5. September 10. (Proprietær S., Aarhus).
26. Harald Reeberg Sass, f. 16. Juli 08. (Broder til Nr. 25).

1. Klasse a.

1. Asger Hoff Nielsen, f. 28. Januar 13. (Fhv. Købmand N.).
2. Hans Jørgen Mortensen, f. 28. Maj 13. (Købmand M.).
3. Svend Willert Pedersen, f. 26. Marts 12. (Broder til Nr. 6 og 13 i 3 Ma.).
4. Henrik Salomon Lindegaard, f. 24. Juli 12. (cand. pharm. L., Flemløse).
5. Vagn Pedersen Steengaard, f. 8. April 12. (Forpagter S., Ottestrup, Farringløse).
6. Niels Lyng Stærmosse Madsen, f. 24. August 12. (Forstassistent M., Hjøllund Plantage, Hjøllund).
7. Alfred Olaf Jensen, f. 16. April 12. (Skræder J.).

8. Adolf Henry Willert Pedersen, f. 4. Februar 11. (Broder til Nr. 3 og til Nr. 6 og 13 i 3 Ma.).
9. Erik Johannes Petersen, f. 15. Juli 11. (Parcellist P., Lyng-Eskildstrup, Sorø).
10. Alf Hagedorn Brandt, f. 20. November 11. (Vognmand B., Lyng).
11. Julius Ib Brask Nielsen, f. 22. Marts 11. (Borgmester, Grosserer N., Skive).
12. Poul Henrik Jørgensen, f. 17. Februar 11. (Broder til Nr. 3 i 3 Ma.).
13. Carl Johan Stærmosé Madsen, f. 31. Januar 10. (Broder til Nr. 6).
14. Edvard de Neergaard, f. 26. Februar 13. (Broder til Nr. 11 i I Gn.).
15. Erik Bredahl Hansen, f. 23. Oktbr. 11. (Skovfoged H., Frederikslund, Kindertofte).
16. Christian August John Herman Jensen, f. 4. December 11. (Købmand J.).
17. Otto Herman Schousboe, f. 29. Oktober 10. (Grosserer S., København).
18. William Theodor Malling, f. 23. Juli 10. (Jægermester M., Humble).
19. Uffe Assing, f. 16. September 11. (Branddirektør, Sagfører A., Ringsted).
20. Niels Mogens Ellerhusen Brix, f. 22. Marts 12. (Afd. Apoteker B., København).
21. Haakon Haagen Ibsen, f. 9. Juli 11. (Skovriider I., Giesegaard).
22. Aage Budolph Hansen, 29. Juni 12. (Hotel-ejer H.).

23. Kai Cordes, f. 19. April 12. (Broder til Nr. 2 i 2 Ma.).
24. Bengt Arne Fossenius, f. 23. December 12. (Ingeniør F., København).

1. Klasse b.

1. Knud Green-Andersen, f. 29. April 12. (Sagfører, Godsforvalter G.-A., Slagelse).
2. Jens Henningsen, f. 12. Juli 12. (Broder til Nr. 17 i 4 Ma.).
3. Christian Andresen Balslev, f. 7. Maj 12. (Sognepræst B.).
4. Poul Erik Knuhtsen, f. 4. December 11. (Broder til Nr. 9 i III Gn og Nr. 14 i R.).
5. Hans Valdemar Frederiksen f. 27. Marts 12. (Broder til Nr. 6 i II Gn.).
6. Axel Müller, f. 26. Marts 13. (Adjunkt M.).
7. Frantz Gerhard Rosendahl Holm, f. 21. Jan. 12. (Broder til Nr. 12 i 2 Mb.).
8. Valdemar Otto Jørgen Petersen, f. 20. August 11. (Installatør P., København).
9. Per Bisgaard Dam Larsen, f. 2. November 11. (Forpagter L., Ny Lellingegaard, Lellinge).
10. Ivar Christensen, f. 12. Maj 12. (Revisor C., København).
11. Ebbe Frausing, f. 23. Juli 11. (Landmand F., Borød, Sorø).
12. Ebbe Carl Ferdinand Nybroe, f. 16. Maj 12. (Læge N., Tornemark, Sandved).

13. Børge Sibbern, f. 24. Marts 12. (Barber S.).
14. Vilhelm Holbek Colding, f. 16. September 11. (Broder til Nr. 22 i R.).
15. Mogens Worm Mortensen, f. 30. August 12. (Trafikassistent M.).
16. Niels Rønholt, f. 23. September 11. (Forpagter R., Sophienholm, Tølløse).
17. Poul Bernhard Volstrup Petersen, f. 27. Juli 11. (Murermester P., Frederiksberg, Sorø).
18. Carl Axel Sværd, f. 15. Maj 10. (Restauratør S., København).
19. Gunnar Biering, f. 10. September 11. (Udsendt Konsul B., Kowno, Lithauen).
20. Hans Hein Nielsen, f. 2. Septbr. 12. (Plejefader Automobilejer Støvring).
21. Alfred Johannes Gottschalk Møller, f. 1. November 09. (Broder til Nr. 19 i 3 Ma.).
22. Peter Frode Bjørn Jensen, f. 21. Januar 12. (Broder til Nr. 17 i 2 Mb.).
23. Erik Fridthjof Edgar Simeon Føncker, f. 17. Marts 11. (Kolonibestyrer F., Egedesminde).
24. Aage Erik Ejner Julius Mathiesen, f. 3. April 11. (Assistent M., Nanortalik, Grønland).
25. Viggo Valentin Hansen, f. 1. Marts 12. (Sagfører H., Siagelse).
26. John Alf Betzonich Steffensen, f. 25. April 12. (Forfatter S., København).

Understøttelser.

Friplads paa Alumnatet blev af Undervisningsministeriet tildelt K. Bjerrum, H. Rasmussen, B. Lund, E. Wentzel-Froberg, J. J. Rasmussen, H. K. Knuhtsen, G. Wittrup, E. Andersen, C. G. Elberling, H. F. Fogh, W. T. Førster, H. E. Sand, E. K. Neergaard og L. R. Jepsen.

Halv Friplads P. M. Klein, J. S. R. Christophersen, F. Sand, O. B. Larsen, L. Waagstein, V. Boesgaard, P. C. Kann, C. E. Skjerbek, K. Damkier, P. M. Clausen, S. Lindhard og B. A. Vilhelmsen. Nedsættelse i Opholdsafgiften E. A. H. Hansen og B. I. Baggesen.

Det Müllerske Legat (2617½ Kr.) uddeltes til 18 Alumner med følgende Beløb: O. B. Larsen, C. E. Skjerbek, O. N. W. Thron, S. Lindhard, P. A. Diemer, D. G. Diemer, S. G. C. Kamman 200 Kr., K. O. Skjerbek 217½ Kr., K. Bjerrum, K. R. Berlin, W. T. Førster, T. Evensen, P. M. Clausen, B. I. Baggesen, E. A. W. Holm, V. B. K. Rasmussen, Johs. Jørgensen og P. Bjerrum 100 Kr.

Af den særlige Stipendiefond (600 Kr.) tillagdes der P. J. E. Poulsen og T. A. H. Larsen 100 Kr. til Oplæg, O. T. N. Christensen, E. W. Lauridsen og S. A. Christensen 100 Kr., R. Pedersen og H. S. Andersen 50 Kr.

Overlærer Sibberns Legat blev af Lærekollegiet tildelt stud. med. E. Thykier Nielsen.

Vejledning for Ansøgere.

I Henhold til kgl. Anordning af 26. Juli 1922 kan der tildeles en Femtedel af Skolens Alumner Friplads paa Alumnatet. I Stedet for en hel Friplads kan der uddeles to halve Fripladser.

Friplads kan fortrinsvis tildeles Elever i Gymnasiet, kan ikke tildeles Elever i Realklassen og kan kun gives til saadanne Elever i Mellemskolen, som har til Hensigt at søge Optagelse i Gymnasiet, og som viser sig særlig egnede til videregaaende Undervisning.

Det Müllerske Legat kan kun tildeles Alumner, der er Sønner af Tjenestemænd med kgl. Udnævnelse, eller som paa Fundatsens Tid (1829) havde kgl. Udnævnelse.

Understøttelse af den særlige Stipendiefond kan tildeles baade Alumner og skolesøgende Elever og gives fortrinsvis til Elever i Gymnasiet.

Ansøgning om Understøttelse fornys hvert Aar og indsendes til Rektor mellem 15. og 31. August. Den skal ledsages af Trangsattest, hvortil Blanket udleveres paa Rektorværelset i de første Dage af Skoleaaret.

Alumnatet.

Ansøgninger om Alumneplads for det følgende Skoleaar indsendes til Rektor inden 15. Maj. De stiles til Undervisningsministeriet (ustemplet Folioark) og ledsages af Helbredsattest, hvortil Blanket faas hos Rektor.

Paa ældste Afdeling („Gymnasiet“) har boet 36 Alumner, nemlig 19 af IIIG og 17 af IIG. Tilsynet har været ført af Adjunkterne Jul-Mortensen og Dr. Helms. Paa yngste Afdeling (68 Alumner) er de tilsynshavende Adjunkterne C. A. Nielsen, Hjort, Pedersen og Bohn.

I Vintermaanederne har der for Alumnerne og nogle skolesøgende Elever været Undervisning i Sløjd i Aftenfritiden. Den lededes af Hr. Thomsen.

Ledelsen af og Tilsynet med Svømning, Skøjteløb paa Søen og Boldspil har været fordelt paa Lærerne i Gymnastik Nielsen, Müller og Thomsen.

Skolens Huslæge er Akademilæge P. C. J. Dalmark, dens Sygeplejerske Frøken Astrid Glahn Clausen og dens Oldfrue Frøken Louise Rasmussen.

Undervisningen.

Mellemskolen.

1. Klasse.

Religion. Martensen og Paullis Bibelhistorie, forfra til Kong Salomo. Nogle Salmer.

Dansk. Clausen og Hansens Dansk Læsebog for IM er benyttet til Oplæsning med Samtale om det læste. Ordforklaring og Analyse. For Klassen er læst nogle Fortællinger og Komedier. Nogle Digte er lært udenad. 1 ugentlig Stil (Diktat eller Genfortælling). Skriftlige Øvelser paa Tavlen.

- Engelsk. Klasse a. Jespersen og Sarauws Begynderbog I (nogle Stykker forbigaaet) og II, Side 1—26. Klasse b. Samme Bog I og II, Side 1—30.
- Historie. Oldtiden og Middelalderen til Norden i den hedenske Tid efter L. Schmidts Bog.
- Geografi. C. C. Christensens Lærebog for MI, forfra til Alperne.
- Naturhistorie. Efter Balslev og Andersens Zoologi for MI. Pattedyr, Rovfugle, Spurvefugle og Klatrefugle. Balslev og Simonsens Botanik for MI. Plantebestemmelser efter Rasmussen og Simonsens Lille Flora.
- Naturlære. Rasmussen og Simonsens Fysik for MI. Mekanik, Varme og Magnetisme. De dertil hørende Elevforsøg efter sammes Opgaver i Naturlære I.
- Regning. Pedersen og Røtting I forfra til Forholdsregning.
- Skrivning. Smaa og store Bogstaver. Sammen-skrift.
- Tegning. Tegneøvelser efter plane og fritstaaende Modeller. Vandfarver anvendes.
- Sløjd. Saveøvelser. Der er lavet lette Smaating med Sav, Hammer og Søm. Om Sommeren Arbejde i Elevhaven.

2. Klasse.

- Religion. Martensen og Paullis Bibelhistorie fra Kong Salomo til Bjergprædikenen. Nogle Salmer. De 10 Bud og Fadervor.

D a n s k. Clausen og Hansens Dansk Læsebog for II M er benyttet til Oplæsning med Samtale om det læste og Ordforklaring. Analyse efter Ingerslevs Sproglære. Enkelte Fortællinger og Komedier læst op for Klassen. Nogle Digte lært udenad. 1 ugentlig Stil (Diktat eller Genfortælling).

E n g e l s k. Jespersen og Sarauws Begynderbog II, ca. 50 Sider. Jespersens Begyndergrammatik.

T y s k. a. Reinckes Begynderbog S. 1—71.

b. Samme Bog S. 1—65.

H i s t o r i e. Middelalderen fra Norden efter L. Schmidts Bog.

G e o g r a f i. a. C. C. Christensens Lærebog I fra Alperne ud. Genlæst samme Bog forfra til Alperne.

b. Samme Bog fra Alperne ud. Desuden II. Del: Danmark.

N a t u r h i s t o r i e. Balslev og Andersens Zoologi for M I.: Fra Hønsefugle Bogen ud. Balslev og Simonsens Botanik for M II. Plantebestemmelser efter Rasmussen og Simonsens Lille Flora.

N a t u r l æ r e. Rasmussen og Simonsens Uorganisk Kemi for Mellemskolen, 1. Afsnit. Sammes Fysik for M I.: Elektricitet. De dertil hørende Elevforsøg efter sammes Opgaver i Naturlære I.

M a t e m a t i k og R e g n i n g. Julius Petersens Geometri forfra til § 72 incl. Pedersen og Røttings Regnebog I. Skoleregning.

S k r i v n i n g. Haandskriftsøvelser.

T e g n i n g. Fortsatte Øvelser efter fritstaaende Brugsgenstande. Vandfarver anvendes.

Sløjd. Høvløvelser. Der er lavet lette Smaating af Fyrretræ med Sav, Høvl, Hammer og Søm. I Sommermaanederne Arbejde i Elevhaven.

3. Klasse.

Religion. Martensen og Paullis Bibelhistorie fra Bjergprædikenen og Bogen ud. Nogle Salmer. De tre Trosartikler og Sakramenterne efter Balslevs Katekismus.

Dansk. Clausen og Hansens Dansk Læsebog for III M er benyttet til Oplæsning, Genfortælling og Ordforklaring. Analyse efter Ingerslevs Sproglære. Ca. 25 Sider Svensk efter Falbe-Hansen og Keller. Mytologi efter Arentzen og Thorsteinson. Enkelte Digte lært udenad. 1 ugentlig Diktat, Genfortælling eller Fristil.

Engelsk. Jespersens eng. Læsestykker m. Øvelser S. 1—56. Nanckes Stiløvelser Stk. 1—9. Jespersens Begyndergrammatik. Skriftlige og mundtlige Øvelser af forskellig Art.

Tysk. Reinckes Begynderbog S. 71—ud. Sammes Læsebog for Mellemskolen S. 3—12, 36—122. Kapers Sproglære.

Historie. Den nyere Tid (1500—1789) efter Schmidts Bog.

Geografi. C. C. Christensens Geografi II forfra til Amerika.

Naturhistorie. Balslev og Andersens Zoologi for M II: Leddyr og Orme. Balslev og Simonssens Botanik for M III. Plantebestemmelser efter

- Rasmussen og Simonsens Lille Flora. Rasmussen og Simonsens Organiske Kemi for M.
- Naturlære. Rasmussen og Simonsens Fysik for M II Side 3—40 og 60—66. Elevforsøg efter sammes Opgave II.
- Matematik og Regning. Jul. Petersens Aritmetik Kap. I—VIII. Sammes Geometri Kap. VIII—IX. Pedersen og Røttings Regnebog II §§ 1—4. Skoleregning.
- Skrivning. Haandskrift.
- Tegning. Tegning og Farvepaalægning efter fritstaaende Modeller. Enkelte Skitseringsøvelser. Hukommelsestegning paa Klassetavlen.
- Sløjd. Øvelser med Stemmejern og Fil. Der er lavet forskellige Smaating af Fyrretræ. I Sommermaanederne Arbejde i Elevhaven.

4. Klasse.

- Religion. Læst Dele af Apostlenes Gerninger.
- Dansk. Oplæsning, Genfortælling og Ordforklaring efter Clausen og Hansens Læsestykker III. Oehlenschlägers „Hakon Jarl“, Blichers „Røverstuen“, Goldschmidt i Udvalg ved K. Bokkenheuser. Ca. 30 Sider Svensk efter Falbe-Hansen og Keller. Mytologi efter Arentzen og Thorsteinson. I ugentlig Stil. Repetition af Eksamenspensummet.
- Engelsk. a. Jespersens Eng. Læsestykker m. Øvelser S. 82—139. Ekstemporallæsning efter „Little Lord Fauntleroy“. Nanckes Stiløvelser,

sidste Halvdel af Bogen. Jespersens Begyndergrammatik.

b. Læsebogen S. 60—123. Iøvrigt som a.

Tysk. a. Reinckes Læsebog S. 122—ud. Kapers Sproglære. En Stil om Ugen efter Kapers Stiløvelser.

b. Sammes Læsebog S. 144—ud. Ekstemporal: Kaper og Rohde: Auf rauhen Pfaden. Mundtlige Stiløvelser efter Kaper.

Historie. Den nyeste Tid fra 1789 efter L. Schmidt.

Geografi. C. C. Christensens Geografi for M II. Amerika, Havene, Danmark, Norge og Sverrig.

Naturhistorie. Balslev og Andersens Zoologi for M II: Fra Snegle Bogen ud. Balslev og Simonsens Botanik for M IV. Plantebestemmelser efter Rasmussen og Simonsens Lille Flora.

Naturlære. Rasmussen og Simonsens Fysik for M II. Lyslæren (S. 41—59). Elektricitet (S. 67—91). Energi (S. 92—96). Samme Forfatteres: Uorganiske Kemi for M. Andet Afsnit.

Matematik og Regning. Jul. Petersens Aritmetik Kap. X—XIII. Sammes Geometri Kap. XI—XII. Petersen og Røttings Regnebog. Hjemmeopgaver 1 à 2 Gange om Ugen. Skoleopgaver 1 Gang om Ugen.

Skrivning. Haandskrift.

Tegning. Tegning og Farvepaalægning efter sværere Modeller. Ogsaa Skitsering i fri Luft indøves.

Sløjd. Eleverne har lavet et eller flere Arbejder i Fyr, Eg eller Mahogni.

Latin. Mikkelsens latinske Læsebog forfra til S. 37.

Realklassen.

Religion. Pauli Brev til Filippi. Luthers Liv og Reformation.

Dansk. Clausen og Hansens Læsebog for Realklassen er benyttet til Oplæsning, Genfortælling, Ordforklaring og Analyse. Endvidere er læst: Holberg: „Den politiske Kandestøber“, Bjørnson: „En glad Gut“ og Drachmann: „Sømandshistorier“ (i Udvalg). Enkelte Digte og Fortællinger er læst for Klassen. Stil hver fjortende Dag.

Engelsk. Brekkes Engelsk Læsebog for Mellemklasserne, 75 Normalsider. Ekstemporallæsning efter Marryat: Settlers in Canada (Velhagen og Klæsing), c. 130 Sider. A. Hansens Stiløvelser for Realklassen, Stk. 1—43. — Jespersens Begyndergrammatik. — Genfortællingsstile og Oversættelsesstile.

Tysk. Reinckes Læsestykker S. 3—43, 58—93, 125—32. Kursorisk Resten af Bogen. Kapers Grammatik. Mundtlige Stiløvelser efter Kaper.

Historie. Frankrigs, Tysklands, Englands og Ruslands Historie 1848—1900, Italiens Historie 1848—70 efter Munch. Munchs Samfundslære: Stats- og Kommuneforfatning, Skatter og Finanser, Retspleje og økonomiske Forhold.

- G e o g r a f i.** C. C. Christensens Geografi for R I: Tyskland, England, Holland og Belgien. Andersen og Vahls Geografiske Hefter for R. S. 1—45.
- N a t u r h i s t o r i e.** Balslev og Andersens Zoologi for R. Balslev og Simonsens Botanik for R. Plantebestemmelser efter Rasmussen og Simonsens Lille Flora.
- N a t u r l æ r e.** Simonsens Naturlære for R. I og II med en Del Forbigaaelser.
- M a t e m a t i k o g R e g n i n g.** Jessen og Smiths Matematik for Realklassen. Friis-Petersen og Jessens Regnebog for Realklassen. Skoleopgaver 1 Gang om Ugen. Hjemmeopgaver 1 Gang om Ugen.
- T e g n i n g.** Tegning efter større Modeller, ofte i fri Luft. Vandfarver anvendes undertiden.
- F r a n s k.** Nielsen og Hoffmanns Fransk Begynderbog I og II, S. 55—66, S. 79—101. Grammatik efter Henrik Madsens Grammatik for Realklassen.

Gymnasiet.

1. K l a s s e.

R e l i g i o n. k + n. Markusevangeliet.

m: Gennemgaaet Paulus Liv og Hovedpunkterne i hans Lære ud fra Stykker af hans Breve.

D a n s k. (k + m). Bertelsens Oldnordisk Læsebog ca. 14 Sider. Falbe-Hansen og Thyregods Svenske Forfattere ca. 60 Sider. Gennemgang af Oldtidens og Middelalderens Litteratur med Tekstprøver

fra Karl Mortensens Udvalg I og Olriks Danske Folkeviser. Hertz: „Svend Dyrings Hus“. Poul Møller: „En dansk Students Eventyr“. Som Maanedslæsning med paafølgende Eksamination paa Skolen Heibergs „Elverhøj“ samt Blichers „Ak, hvor forandret!“ og „Præsten i Vejlbj“. 10 Elevforedrag over selvvalgte Emner. Stil hver 14. Dag. (m) Bertelsens Oldnordisk Læsebog ca. 20 Sider. Falbe-Hansen og Thyregods Svenske Forfattere ca. 60 Sider. Gennemgang af Oldtidens og Middelalderens Litteratur med Prøver fra Karl Mortensens Udvalg I og Olriks: Danske Folkeviser. Hertz: „Svend Dyrings Hus“. Poul M. Møller: „En dansk Students Eventyr.“ — Stil hver 14. Dag.

E n g e l s k. (k + m) Brekke og Westerns Utvalg af eng. Forff., S. 1—62. Ad. Hansens Stiløvelser, Stk. 1—20.

(n) Brekke og Westerns Utvalg af eng. Forff. I, S. 1—48, 50—76, 102—113. The Kipling Reader, S. 59—71, 88—109, 144—164, 181—188. Østerbergs English Poems S. 1—63. Jerome: Three Men in a Boat, S. 1—100. Ad. Hansens eng. Stiløvelser, Stk. 1—40. Dele af Jespersens kortfattede Grammatik; en Skolestil og en Hjemmestil om Ugen (mest Genfortællingsstile).

T y s k. (ns) Skoubos Noveller. Zahns 4 Erzählungen. Østergaards Digte, 2. Del. Schillers Maria Stuart, 1.—2. Akt. Ingerslev og Vibæks Deutschland II, Stk. 21 og 30.

Kapers Sproglære. Mundtlige Stiløvelser efter

Reincke II. Hver Uge Skolestil og Hjemmestil.
Taleøvelser efter Kaper og Rohde.

F r a n s k. Jespersen og Stigaards Begynderbog
læst og delvis repeteret. Glahns Lect. var. II.
Udvalgte Afsnit af N. C. Nielsens Grammatik.

L a t i n. (k) Cæsars Gallerkrig VI og VII, 1—32.
Madvigs Udg. af Ciceros Taler mod Catilina I og
III. Ovids Digtning i Udvalg ved Chr. Thomsen
Nr. 7—14 (609 V.). Madvigs Sproglære, Form-
læren gennemgaaet og delvis repeteret. Syntaks
i Tilknytning til de læste Tekster. 1 Stil eller 1
Version om Ugen.

(n) Mikkelsens Læsebog, Stk. 38—50. Cæsars
Gallerkrig II og III. Det vigtigste af Form- og
Kasuslæren efter Nielsens Grammatik.

G r æ s k. Hudes Begynderbog med Forbigaaelser;
sammes Formlære. Xenophons Anabasis I, Kap.
1—8. VII Kap. 1—7, 32.

H i s t o r i e. Munch og Müller: Oldtid og Middel-
alder. Ottosen: Nørdens Historie til Unionstiden.

O l d t i d s k u n d s k a b. Alle 3 Afdelinger har af
Kunsthistorie læst Knossos, Tiryns, Mykenai,
Troja, Tempelbygningen med de 3 Stilarter,
Theatret, Menneskefremstillingen fra primitiv
Kunst til Lysippos. Af Mythologi de olympiske
Guder. Nogle Sagn. n og m har desuden af
Homer læst Kamplegene efter Patroklos's Død
(Iliaden XXIII, 257—897); i Tilslutning hertil en
Del om græsk Sport med Fremvisning af Billeder.
Endvidere: Achillesdigtet (Iliaden XXI, 520—611;

XXIII, 1—256), Hektors Udløsning (Iliaden XXIV). Begyndt paa Sofokles's Elektra (J. K. Larsens Oversættelse).

G e o g r a f i o g N a t u r h i s t o r i e. (m) Efter Andersen og Vahls Geologi og Geografi for Gymnasiets matematiske Linie forfra til Atmosfæren. Efter Simonsens Biologi Afsnittet om enkelte Organismer. Mikroskopiske Elevøvelser, særlig vedrørende lavere Dyr og Planter.

N a t u r k u n d s k a b. (k + n) Andersen og Vahl: Almindelig Geografi. Geologi, Klima, Jordens Klima- og Plantebælter, Erhvervskulturens Hovedformer.

N a t u r l æ r e. (m) Sundorphs Lærebøger: Varmelæren, Lyslæren med enkelte Forbigaaelser. Elektricitetslærens første Afsnit.

Øvelser paa lige Front: Varmefylde. Smeltevarme. Fordampningsvarme. Faste, flydende og luftformige Legemers Udvidelse. Best. af Afhængigheden mellem mættet Vanddamps Tryk og Temperatur. Best. af Samle- og Spredelinsers Brændvidde. Af Linsers Farvespredning. Spændingsfaldets Afhængighed af Ledningens Dimensioner og af Strømstyrken. Best. af elektromotorisk Kraft ved Kompensation. Strømdeling. Ohms Lov.

Omgangøvelser: Tins Smeltepunkt. Brydningsforhold bestemt ved Spektrometer og ved særligt Maalekar.

K e m i. (m) Rasmussens Kemi for Gymnasiet I til Kulstofforbindelser, Elevøvelser og skriftlige Opgaver.

M a t e m a t i k. (k + n) T. Bonnesens Matematik: Kap. I—V, IX og X.

(m) T. Bonnesens Matematik I og af Matematik II: Trigonometrien.

I I K l a s s e.

R e l i g i o n. Jacobs Brev. Religionshistorie.

D a n s k. (k + m) Gennemgang af Litteraturhistorien fra Reformationstiden til Grundtvig med Tekstprøver fra Karl Mortensens Udvalg. Desuden er følgende Værker læst statarisk: Holberg „Erasmus Montanus“, Wessel „Kærlighed uden Strømper“ og Oehlenschläger „Skt. Hans Aftenspil“. Som Hjemmelæsning med paafølgende Eksamination paa Skolen: Holberg „Barselstuen“ og „De Usynlige“, Hauch „Guldmageren“, Goldschmidt „En Jøde“ og „Maser“. 10 Elevforedrag over selvvalgte Emner. Oldnordisk: Thrymskvida. Sproghistorie: ca. 40 Sider. Stil hver 3. Uge.

(n) Gennemgang af Litteraturhistorien fra Holberg til Paludan-Müller med Tekstprøver fra Mortensens Udvalg indtil Oehlenschläger og Genlæsning af Prøver fra Guldalderen. Erasmus Montanus, Kærlighed uden Strømper, Grundtvigs selvbiografiske Digte, Udvalg af Folkeviser. Bertelsens Oldnordisk Læsebog S. 1—21. Sammes Sproghist. S. 1—21. Stil omtr. hver 3. Uge.

E n g e l s k. (k + m) Brekke og Western: Utvalg av Engelske Forfattere S. 62—76, 88—128. Otto Jespersen: The England and America Reader

(5. Udg.) S. 3—65. Realklassens Engelske Stiløvelser af Ad. Hansen Stk. 18—40.

(n) Brekke og Western: Utvalg av Engelske Forfattere, I, S. 88—101, 113—125, 128—138. England and America Reader (5. Udg.), S. 3—107, 117—134, 204—217. Modern Prose (Eng. Forff., 9), S. 3—103. Rebecca Sharp and the Crawleys (Eng. Forf., 6b). English Poems, 2. Udg. (Eng. Forff. 7), S. 63—67, 73—131. Dickens: A Tale of Two Cities, 1.—2. Bog. A. Hansens Stiløvelser, mundtl. og skriftl. — Jespersens kortfattede Grammatik.

Tysk. (n) Ingerslev og Vibæk: Deutschland II (2. Udg.), Stk. 5, 6, 10, 11, 13, 20. Heines Harzreise. Tyske Digte efter Østergaards Samling. Kursorisk: Noveller efter Moderne erzählende Prosa I og Ernst Zahn: Vier Novellen. Stil efter Reincke II.

Fransk. (k) Jespersen og Stigaards Begynderbog. Glahns Lect. var. I, II og III, S. 1—47. I Jungs Læsebog er ekstempereret 25 à 30 Sider. Grammatik efter N. C. Nielsens Bog. Mundtlig Oversættelse fra Dansk til Fransk efter N. C. Nielsens Stiløvelse I.

(n) Glahns Lect. variées II, fra Side 27 ud; I, III, 35 Sider. Heuers Udg. af Tartarin, fra Deuxième Episode ud. — Ekstemporallæsning efter Daudet Le petit chose, Kap. 1—8. N. C. Nielsens Grammatik. Sammes Stiløvelser I er benyttet til mundtlig og skriftlig Oversættelse.

(m) Glahns Lect. var. II (Sidste Halvdel) I. Dau-

dets Tartarin S. 1—89. Af Merimées Colomba er læst ca. 40 Sider som Ekstemporal. Grammatik efter N. C. Nielsens Bog. Mundtlig Oversættelse fra Dansk til Fransk efter N. C. Nielsens Stiløvelse I.

L a t i n. (k) Cæsars Gallerkrig VII, 22—62. J. K. Larsens Udg. af Cicero 11 Sider. Ciceros 4. Tale mod Verres, ca. 30 Normalsider. Livius I, ca. 20 Normalsider. Horatses Oder 684 Vers. Madvigs Syntaks gennemgaaet. A. B. Drachmann Fra den romerske Kejsertid. Nogle Afsnit af Thomsens Antikviteter. 1 Version om Ugen efter Gertz's Samling.

(n) Ciceros Taler Pro lege Manilia og In Catilinam I, III, IV. Ovid: Verdensaldrene, Syndfloden, Pyramus og Thisbe. Madvigs Sproglære: Moduslæren. Genlæsning af Kasuslæren.

G r æ s k. Iliaden 16, 17, 24 (fra Vers 141), ialt 2292 Vers. Herodot VIII, Kap. 1—91. Nogle Hovedpunkter af græsk Religion. Formlæren genlæst.

H i s t o r i e. (n) Speciale: Reformationstiden i Tyskland; benyttet Ammundsens Lutherbog og Munchs Fremstilling. Verdenshistorie og Nordens Historie til 1815 efter Munch og Joh. Ottosen.

(k + m) Verdenshistorie fra Reformationen til 1815 efter Munch. Nordens Historie fra Dronning Margrete til 1815 efter Ottosen.

O l d t i d s k u n d s' k a b. Sofokles: Antigone (Niels Møllers Oversættelse); Platon: Euthyphron og Forsvarstalen.

Geografi og Naturhistorie. (m) Simonsens Biologi: Fra flercellede Planter Bogen ud. Mikroskopiske Elevøvelser vedrørende højere Planter og Dyr. Kroghs Fysiologi: Forfra til Sansefysiologien.

Naturkundskab. (k + n) Andersen og Vahl: Almindelig Geografi; Erhvervskulturens Hovedformer, Astronomi. Krogh: Menneskets Fysiologi forfra til Legemsvarmen.

Naturlære. (m) Sundorphs Lærebøger. Det manglende af Elektricitetslæren og Lyslæren. Mekanisk Fysiks to første Afsnit. Omgangsøvelser: Tins Smeltepunkt. Best. af Stemmegaffels Svingningstal. Best. af Strenges Svingningstal. Varmens mekaniske Æquivalent. Kræfters Sammensætning. Best. af Lydhastighed ved Kundts Rør. Best. af Brydningsforhold ved Spektrometer og ved særligt Maalekar. Metallernes Temperaturkoefficient. Modstand i Vædske.

Kemi. (m) Af Rasmussens Kemi for Gymnasiet I er læst Kulstofforbindelser og Metaller; Elevøvelser og skriftlige Opgaver.

Matematik. (k + n) T. Bonnesens Matematik Kap. VI, VII, X og XI.

(m) T. Bonnesens Matematik II og III.

III Klasse.

Religion. (k + n) Hovedpunkter i den kristelige Etik.

(m) Apostlen Paulus' Liv.

D a n s k. Mortensens Litteraturhistorie fra Grundtvig ud med tilhørende Litteraturprøver efter Mortensens Udvalg. Blicher: „E Bindstouw“ og „En Landsbydegns Dagbog“, Jacobsen: „Marie Grubbe“, Bjørnson: „Over Evner“. Sproghistorie. Genlæsning af Eksamenspensum. Stil hver 4. Uge.

E n g e l s k. (k + m) Jespersen: England and America Reader 155—175, 189—210. Shakespeare: Julius Cæsar (Pitt Press) Act I—IV. Jespersens Grammatik. Genlæsning af Eksamenspensum.

(n) The Kipling Reader, S. 20—58. Moderne Plays (Eng. Forff. 1), S. 5—25, 38—53. Bruun Historical Reader, S. 139—176, 187—197. Macaulay's Essays (Vinterberg og Momberg). Ruskin: Work. English Poems, 2. Udg. (Eng. Forff. 7), S. 68—72, 101—110, 132—144. Julius Cæsar (Pitt Press). Stile efter A. Hansen og Eksamensopgaver. Uddrag af Western: English Institutions. Genlæsning af Eksamenspensum.

T y s k. (n) Goethes Iphigenie auf Taurus 3.—4. Akt; det øvrige læst for Klassen. Goethes Faust I (Østergaards Udgave) S. 29—68; Resten læst som Maanedslæsning. Brentano: Beim Landgrafen. Wolzogen: Die Glorihose. Taleøvelse: In Rusland og Todesritt. Mundtlige Stiløvelser paa Skolen og hjemme. Kapers Sproglære.

F r a n s k. (k) Statarisk: Glahns Lect. var. IV, V, VI. Pailleron: Le monde où l'on s'ennuie. Kursorisk: Daudet: Le petit Chose ca. 200 Normal-sider. Hjemmelæsning: Jungs Læsebog ved N. C.

Nielsen. Mundtlige Stiløvelser efter N. C. Nielsens Stiløvelse I. Sammes Grammatik. Franke: Phrases de tous les jours anvendt til Udtaleøvelse og Udenadslæren.

(n) Statarisk: Glahns Lect. var. IV og V. Daudets Tartarin (Heuers Udg.) S. 41 ud. Holbecks Læsestykker S. 42—110. Cursorisk: Merimées Colomba og Daudets „Le petit chose“ (I Del). Hjemmelæsning efter Jungs Læsebog ved N. C. Nielsen. Mundtlige Stiløvelser og Grammatik efter N. C. Nielsens Bøger.

(m) Daudets Tartarin S. 95—109. Glahns Lectures variées III, IV. Holbecks Læsestykker S. 7—93. Cursorisk er læst: Merimées Colomba S. 40—129. Holbecks Læsestykker S. 94—110. N. Chr. Nielsens Grammatik.

Latin. (k) Cicero efter J. K. Larsens Bog ca. 20 Sider. Livius: XXVI; 1—16, 18—20, 41—48. Senecas Breve ved Gertz II, IV, V, XXI, XLIV, XLIX, L, LIV samt de benef. III, 18—28. Plinius den yngre: Breve VI, 16 og 20. Af Horatses Oder III, 1, 2, 9, 13, 21, 30. Epistler I, 1—10, 20. Satirer I, 9 og II, 6. Ovids Tristia efter Tirocinium poeticum III, 3; III, 10; IV, 10. Genlæsning af Eksamenspensum. A. B. Drachmann: Fra den romerske Kejsertid. Thomsens Antikviteter i Udvalg. Rafns Litteraturhistorie i Udvalg. Madvigs Sproglære er benyttet. 1 Version om Ugen efter Gertzes Samling. 1 Time om Ugen Ekstemporalæsning efter Gertzes Versioner eller Nielsen og Østergaards Udvalg af Holberg.

- (n) Livius I, 1—30. Hor. Od. I, 1, 3, 4, 9, 10, 22, 27, 35, 37, 38; II, 6, 7, 8, 14, 16, 17, 18, 20; III, 1, 5, 6, 8, 9, 13, 20; IV, 3, 7. Repetition af Eksamenspensum. Formlære og Syntaks efter Madvig.
- Græsk. (k) Af Petersen og Hudes Anthologi 713 Vers. Herodot VIII, 140—144. Platon: Apologien, Kriton, Faidon, Kap. 65—67. Græsk Litteraturhistorie. Paa Dansk er læst Platons Euthyphron. Genlæsning af Formlære og Eksamenspensum.
- Historie. Munch og Müller IV til Verdenskrigen. Ottosen: Nordens Historie fra 1770. Samfundslære efter Munch (10. Opl.) 1—3, 25—30, 32—39, 57—63, 73—102, samt benyttet de tilsvarende Tillægsafsnit.
- (k + n) repeteret Reformationstidens Historie i Tyskland.
- (m) Munch og Müller IV. Ottosen: Nordens Historie fra 1770. Samfundslæren efter Munch S. 1—114. Deraf Repeteret 1—13, 25—30, 32—39, 57—63, 73—114. Repeteret Verdenshistorie efter Munch III fra 1648—1789.
- Oldtidskundskab. Platon: Kriton og Faidon (ved Gertz). Aischylos: Perserne (ved Niels Møller). Hudes Oversættelse af Herodots Historie, 3. Hefte S. 15—36. Nogen Genlæsning af Eksamenspensum.
- Geografi og Naturhistorie. (m) Kroghs Fysiologi: Sansefysiologien. Stockmarr: Atmosfæren, Klima- og Plantebælter. Andersen og Vahls Europa: Britiske Øer og Frankrig. Eksamensgen-

læsning af Biologi og Fysiologi efter Simonsens og Kroghs Bøger.

Naturkundskab. (k + n) Krogh: Menneskets Fysiologi fra Legemsvarmen—ud. Simonsens Biologi i Udtog. Efter Andersen og Vahls almindelige Geografi: Oversigt over Europa. Eksamensgenlæsning af Astronomi og Geografi efter Andersen og Vahls Lærebog.

Naturlære. (m) Sundorphs Lærebøger i Fysik. Petersen og Forchhammers Astronomi. Læst det manglende Pensum i Fysik. Hele Astronomien. Øvelser paa lige Front: Joules Lov. Omgangsøvelser: Tins Smeltepunkt. Audionlampen, Anodestrømmens Afhængighed af Katodestrøm, Anodespænding, Gitterspænding. Metallernes Temperaturkoefficient. Modstand i Vædske. Jordmodstand. Stemmegaffels Svingningstal. Lydhastighed bestemt ved Kundts Rør. Strænges Svingningstal bestemt ved Monochord. Varmens mekaniske Æquivalent. Vægtfyldebestemmelser. Bøjning af Stænger. Snoning af Metaltraad. Spænding af Spiralfjeder. Kræfters Sammensætning. Faldlovene bestemt ved Faldmaskine.

Kemi. (m) Rasmussens Kemi for Gymnasiet II; skriftlige Opgaver.

Matematik. (k + n) C. Hansens Lærebøger: Aritmetik Kap. 7—8. Geometri Kap. 7.

(m) C. Hansens Lærebøger: Analytisk Plangeometri 6. Kap.; Differential- og Integralregning 5. Kap.; Stereometrien.

Sang og Instrumentalmusik.

Af Skolens Elever har ca. 200 deltaget i Undervisningen.

I Mellemskolen er med Benyttelse af Friedländers Korskole og Sannes Tostemmige Fædrelandssange (Syngeplan II) lært Fædrelands- og Folkesange, en- og tostemmige, samt Noder og Træffeøvelser i C-Dur. Desuden er Skolens Morgen- og Lovsange gennemgaaede. Lidt om de betydeligste danske Komponister er Tid efter anden meddelt Eleverne.

I IG og R er repeteret de i Mellemskolen lærte Fædrelands- og Folkesange samt gennemgaaet yderligere 10 saadanne. Endvidere er indøvet nogle to- og trestemmige Sange. Lidt musikalsk Formlære er gennemgaaet.

I II og IIIG er sunget enstemmigt og tre- og firstemmigt efter forskellige Sangbøger samt efter en afskreven Samling. En kort Oversigt over Musikkens Historie er meddelt Eleverne.

I hele Skolen er indøvet Konfirmationskantaten og Translokationssangene samt nogle firstemmige Sange for blandet Kor.

I Instrumentalmusik har 16 Elever faaet Undervisning, hver 1 eller 2 halve Timer ugentlig. I Løbet af Vinterhalvaaret har der været Sammenspil af nogle af disse samt andre musikalske Elever under Musiklærerens Vejledning.

Ved Undervisningens Ophør i Maj sang og spillede Eleverne:

1. 1ste pythiske Ode, Ord og Musik af Pindar (f. 522, d. 448 f. Kr.).
2. A. Corelli (1653—1713):
  - a. Giga.
  - b. Sarabanda.
  - c. Gavotta.
3. Wilh. Popp: Smaa Sammenspilsstykker:
  - a. Foraarsang.
  - b. Hyrdedrengen.
4. L. v. Beethoven:
  - a. Andante cantabile.
  - b. Rondo.
5. F. Mendelssohn-Bartholdy: Af „En Skærsommernatsdrøm“:
  - a. Nocturne.
  - b. Bryllupsmarsch.

Gymnastik, Svømning og Boldspil.

Timerne anvendtes til almindelig Gymnastik, Dans, Kricket, Fodbold, Tennis, Roning og Svømning. De befalede Opvisninger fandt Sted.

Kricketkamp afholdtes d. 9. Sept. med Sorø Bys Seniorhold, der vandt med 2 Gærder og 3 Points, og den 23. Sept. med Gamle Soranere; disse vandt med 1 Halvleg og 13 Points.

Fodboldkamp afholdtes den 19. Sept. med et Hold af den engelske Boys' Life Brigade; Sorø vandt med 1 Maal mod 0. 26. Sept. i Sønderborg med Sønderborg Statsskole; Sorø vandt med 2 Maal mod 1. Endvidere den 9. Oktober med Rungsted Kostskole; Sorø vandt med 2 Maal mod 0. Samt den 27. April med Birkerød Kostskole; Birkerød vandt med 3 Maal mod 0.

Skolebiblioteket.

Seddelkataloget omfatter nu 30725 Sedler (Til-

vækst 512). Bibliotekar er Lektor Glahn. Valgte Medlemmer af Biblioteksudvalget: Lektor Holten-Bechtolsheim, Lektor Simonsen og Adjunkt Rosen. Assistent ved Katalogiseringen Frk. Kjeldsen.

Blandt de Gaver, Biblioteket i de sidste Aar med Tak har modtaget saavel fra private som fra Institutioner, kan nævnes:

C. J. Salomonsen: Smaa-Arbejder; Contribution from the laboratory for medical bacteriology; University of Copenhagen: New Buildings, fra Forf. — Carl Bagger: Basnæs-Digte ved H. G. Olrik; Kr. Kongstad og H. G. Olrik: Helsingør, fra H. G. Olrik. — C. W. Schnitler: Norges kunstneriske opdagelse, fra Forf. — H. G. Leach: Angevin Britain and Scandinavia, fra Forf. — H. Munch: Die Kupferzeit; I. Undset: Fra Norges ældre Jernalder; J. J. A. Worsaae: Minder fra Valdemar den Stores Tid; samt 97 arkæologiske Smaaskrifter af N. G. Bruzelius, I. Undset, Olshausen, J. J. A. Worsaae, O. Montelius, J. Steenstrup o. fl., fra Kammerherreinde Vedel. — Chr. Behrendt: Om Marsvinjæger-Lauget i Middelfart, fra Forf. — Aage Torp: Digte, fra Forf. — Fr. Nygaard: Europaskitser; Flag og Vimpler; Første Digte; I Støbeskeen; Opbrud; Pejseild; Vikingen; De smaa Broer; Kværnen, fra Forf. — Kjeld Galster: Stadier i Ingemanns Barn-dom og Ungdom, fra Forf. — Anders Søffrinsøn Vedel: En sørgelig Ligpredicken over Kong Frederik II . . . , fra Aktieselskabet „10 gamle Soranere“. — A. Fr. Høst: Lege og Tidsfordriv; Ny Euterpe. Visebog . . . saml. af A. Fr. Høst, fra Fru Louise

Blicher. — Johs. Ewald: Pebersvendene (Original-udg.), fra Pastor Konstantin-Hansen. — 31. Aarg. af Nordisk Boghandlertidende; 78 Auktionskataloger; en stor Samling gamle Skolebøger m. m., fra Svegårds Boghandel. — L. F. la Cour: Korsør, fra Forf. — Allgemeine deutsche Real-Encyclopädie 1—13 m. m., fra Fru Sigrid Boeck. — Lauritz Nielsen: Boghistoriske Studier til dansk Bibliografi, fra Forf. — Nogle sjældne Skoleprogrammer, fra Skoleinspektør R. C. Mortensen. — Arne Bækgaard: Kunstnerliv i Hornbæk, fra Forlæggeren, Boghandler O. Sparre-Ulrik. — Biblia . . . verdeutsch durch Martin Luther, (ill.) fol. 17 . . . ?, fra Partikulier A. Brusck. —

Til „Holbergiana“. — L. Holberg: Danmarks og Norges Beskrivelse, og Danmarks Riges Historie, udg. af Carl S. Petersen, begge i Særtryk, fra Udg. — Arii . . . cognomento Froda . . . Libellus Islandia . . . med L. Holbergs: imprimatur, fra Lektor Th. A. Müller. — L. Holberg: Julestue, Privattryk, fra Forlaget, Høst & Søn. — L. Holberg: Bergens Beskrivelse, udg. af J. Nordahl-Olsen, fra Udg. — L. Holbergs Comedier udg. af Hans Brix med Hans Tegners Illustrationer. 1—3, fra Gyldendals Forlag. —

Nogle Pjecer samt P. Munch: Les Origines et l'œuvre de la Société des Nations I, fra Rask-Ørsted Fondet. — E. Nystrøm: Den danske Komedies Oprindelse; Den danske Skueplads 1722—1922; samt en Del Doktordisputatser og Fortsættelses-

værker, fra Ministeriet. — Katalog over Det sønderjydske Landsbibliotek, fra Udg. — Det forstlige Forsøgsvæsen i Danmark 6.—7. Bd. Fra Den forstlige Forsøgskommission. — Fra ny Carlsberg Glyptoteks Samling, fra ny Carlsberg Glyptotek.

Elevbiblioteket

er blevet forøget med 24 Bind. Adjunkt Rosen og Alumne Friis har bestyret det.

Musæet.

Fysisk Samling bestyres af Lektor Matthiessen.

I Aarets Løb er anskaffet:

1 Eentraadslampe, 1 Audionlampe med Spændbatteri paa 36 Volt. 1 Sæt Metaltraade. Apparatur til Strømdeling (6 Eksempl.). Apparat til Paavisning af Induktion ved Variation i de af Lederen omslutede Kraftliniers Antal. Vekselstrøms Voltmeter (45 Volt) og Ampèremeter (2 Ampère). Højtryks-Dampkedel (5 Atm.) med Vandbeholder. Hane med Tilbehør til Turbinen. Tinsmeltede Rør med Natrium, Kalium, Baryum, Kalcium. 2 Dynamometre. 2 Kridtlinealer (1,5 m og 1 m). Apparat til Mariottes Lov. Phywes Dynamomodel. — Bohr: Om Atomernes Bygning. Ephraim: Anorg. Chemie. Størmer: Fra Videnskabens Verden. Estrup: Om Atomer. Henriques: Om Brintionsmaaling.

De øvrige Samlinger bestyres af Lektor Kr. Simonsen.

Den naturhistoriske Samling har ved testamen-

tarisk Bestemmelse af en gammel Soraner, Oberstløjtnant Hilarius Kalkau, modtaget som Gave hans Samling af udstoppede Fugle og af Fuglææg, nemlig følgende Fugle: Europæisk Triel, Sort Stork, Kæmpe-Natrvn, Dværghornugle, Turteldue, Sortmejse, Toppet Skallesluger, Rødfodfalk, Øret Lappedykker, Dværghue, Lazurmejse, Tinksmedklire, Muddersneppe, hvidligt Eksemplar af Agerhøne, Temmincks Strandløber, Spurveugle, Høgeugle, Stor Stormsvale, Musvaage, Slørugle, Vandrefalk, Blaa Kærhøg, Jagtfalk, Dværgefalk, Lærkefalk, Skov-Hornugle, Hedeugle, Stor Korsnæb, 2 Topmejser, Blaaahals, Stor Tornskade, Vendehals, Grønspætte, Alm. Tornskade, Silkehale, Kærnebider, 2 kirgisiske Steppenhøns, Isfugl, Sumpmejse, Vandstær, Havesanger, Bjerglærke, 2 Kolibrier, Vandrixe, Rødben-Klire, Odinsbane, Dværghmaage, Dværgh-Rørdrum, Dværghtrappe, Bjergand, Toppet Lappedykker, Hærfugl; desuden en udmærket Samling af ca. 160 Arter Fuglææg. — Endvidere følgende Gaver: 2 Egernunger (E. Wielandt), Æg af Emu (Grosserer Johs. Rasmussen, København), 2 Halespidser af Klapperslange (Fru Olsen), Fossilt Kranium m. m. af Kronhjort (Erik Petersen), 8 Tavler med opklæbede Havdyr (Dansk biologisk Station), Gren af *Bignoniace* (Ingeniør Fiedler, Sydamerika), Musegnavet Raadyrtak (C. J. Madsen), Kranium af Isbjørn (Aage Mathiesen), Orangetræ fra Rosenborg Driveri 1861 (Lektor Holten), Skaller af Skinkemusling og en Del Sneglehuse (Stud. mag. B. Dahl), ca. 100 Arter

af mindre Havdyr fra Limfjorden (Lektor K. Simonsen), Bomulds kapsel fra Landbohøjskolens Drivhus (Lektor Matthiessen), Forstenet Søpindsvin og forstenet Havsvamp (Konsul Rasmusen, Korsør), Konkylier og ægte Perlemusling fra Ny Guinea (E. Castenschield), Snegle og Muslinger fra Skagen (Bjørn Vilhelmsen), Saddelmusling (Frithiof Bay) — I Aarets Løb er anskaffet: Polarulv fra Østgrønland, Næsebjørn, Tørret Mave af Faar, Udviklingspræparat af Vandedderkop, 12 Kranier af Hare, *Calurus resplendens*, *Ibis rubra*, Koralslange, Medusahoved, Præparat af Ædelkoral, Gransanger, Bogfinke.

Den mineralogisk-geologisk Samling har modtaget følgende Gaver: Svovlkiskonkretion (Konsul Rasmusen, Korsør), Gipskrystaller fra plastisk Ler (K. Lægning), 2 Kalksten fra Steinernes Meer (Lektor Simonsen), Svovlkiskonkretion (G. Seidenfaden), Brunjernstenkonkretion (N. Dam), Koloreret Vægtavle af Lagfølgen langs Læsaa (G. Seidenfaden), Slebet Rønnegranit (G. Seidenfaden), Lava med Svovl og med indtrykket Mønt samt 6 Prøver af vulkansk Støv i Glasrør fra Vesuv (Adjunkt Hjort), 2 Stykker Rav (Ernst Andersen), *Dromiopsis rugosa* fra Fakse (Adjunkt Hjort), Tertiære Forsteninger fra Korsør (V. Mathiesen). — Der er anskaffet en Model af *Brontosaurus* og 15 Ædel- og Halvædelstene.

Den arkæologisk-historiske Samling er forøget med følgende Gaver: 7 uslebne Flintkiler, 9 slebne

Flintkiler, Kile af Grønsten, Spydspids af Flint, Flintkniv, Slibesten af Glimmerskifer (alt fra Oberstløjtnant Hilarius Kalkau) samt en Fønisknap fra Sorø-Elevernes Dragt 1827 (Lektor Matthiessen).

Den etnografiske Samling har modtaget følgende Gaver: Melanesisk Orden, Model af Baad og 2 Fiskekroge af Perlemor (Konsul Rasmusen, Korsør), Lerkrukke fra Guarani-Indianerne (Ingeniør Fiedler, Sydamerika).

Valgt Medlem af Musæumsudvalget er Adjunkt Rosen.

Skoleafgift.

Afgift betales af Forsørgere, hvis Skatteindtægt overstiger 4000 Kr. eller efter Børneantallet 5000 Kr. Den stiger i Forhold til Indtægten fra 3 Kr. til 16 Kr. om Maaneden.

Opholdsafgiften for Alumner,

som er Betaling for Bolig, Kost, Vask og Lægetilsyn, beregnes paa Grundlag af Skatteindtægten. Er Forsørgerens Skatteindtægt under 5000 Kr., betales 300 Kr. om Aaret. Derefter stiger Afgiften med 75 Kr. for hver 1000 Kr., Skatteindtægten vokser. Højeste Afgift er 1200 Kr. om Aaret for Skatteindtægter over 16000 Kr. — De nærmere Regler herfor kan faas hos Rektor.

Af Skolens Dagbog.

29. August. Besøg af 20 af den engelske Boys' Life Brigade.

23. September. Cricketkamp med Gamle Soranere.

25.—27. September. Udflugt til Sønderborg af 30 af Skolens ældre Elever efter Indbydelse af Sønderborg Statsskole.

7. Oktober. Fodboldkamp i Rungsted.

26. Oktober. Foredrag med levende Billeder om Kongerejsen til Grønland af Oberstløjtnant C. A. Appeldorn.

28. Oktober. Koncert af kgl. Kammersangerinde Frk. Tenna Frederiksen og kgl. Kapelmusicus Hr. Louis Jensen (Koncertforeningen).

17. November. Bal for de ældre Elever.

3. December. III Gymnasieklasse indbudt til det kgl. Teater til Opførelsen af Jeppe paa Bjerget.

16. December. Julekomedien. Der opførtes Molières Scapins Skalkestykker, indstuderet af Adjunkt Rosen.

21. December. Julefest paa yngste Afdeling.

10. Januar. Læge Krarup-Nielsen: En Østerlandsfærd. (Oplæsningsforeningen).

16. Januar. Sognepræst Olf. Ricard talte til Eleverne af G., R. og 4 M.

29. Januar. Engelsk Recitation af Miss Evelyn Heepe.

8. Februar. Skuespiller Luther: Sang og Recitation (Oplæsningsforeningen).

16. Februar. Bal for de ældre Elever.

22. Februar. Adjunkt Sven Knudsen holdt Foredrag med Lysbilleder om „Amerikansk Ungdom“.

24. Februar. Koncert af kgl. Kapelmusicus Thorvald Nielsen og Pianisten Chr. Christiansen (Koncertforeningen).

26. Februar. Sanginspektion af Organist Emborg.

9. Marts. Alumnekomedie.

16. Marts. Gymnastikopvisning af Akademisk Skytteforenings Gymnastikhold. Derefter Konkurrenceopvisning af et Hold af Skolens to ældste Klasser.

18. Marts. Oplæsning af Forfatteren Richard Gandrup (Oplæsningsforeningen).

22. Marts. Lille Bal (for 1.—3. Mlskkl.).

30. Marts. Foredrag med Lysbilleder om Italien af Lektor Holten-Bechtolsheim.

25. April. Oplæsning af kgl. Skuespiller Poul Reumert (Oplæsningsforeningen).

27. April. Koncert (Kammermusik) af Frøknerne Guldborg Laursen, Else Hasselbalch-Larsen, Inger Nathan, A. M. Lauritzen og Hjørdis Hartmann.

8. Maj. Oplæsning af Professor Vilhelm Andersen: Komedien om den krøllede Frits.

13. Maj. Musikafslutning.

14.—19. Maj. IIGm og IGM paa Geologisk Udflugt til Bornholm under Ledelse af Lektor Simonsen.

Afgangs- og Aarsprøverne.

Skema over de forskellige skriftlige og mundtlige Prøver meddeles ved Opslag paa Stengangen. De mundtlige Prøver er offentlige.

Lørdag den 28. Juni, Kl. 2, finder Afslutnings-
højtideligheden Sted i Festsalen.

Optagelsesprøverne afholdes Mandag den 30.
Juni og Tirsdag den 1. Juli.

Det ny Skoleaar begynder Fredag den 15.
August Kl. 8.

Sorø Akademis Skole, Maj 1924.

H. Raaschou-Nielsen.

Indholdsfortegnelse.

	Side
Platons Sjælelære.....	3
Lærere og Funktionærer	39
Fag- og Timefordelingen.....	40
Afgangsprøverne 1923.....	44
Eleverne	45
Understøttelser.....	70
Vejledning for Ansøgere	71
Alumnatet.....	71
Undervisningen	72
Bibliotek og Samlinger.....	92
Skole- og Opholdsafgift.....	98
Af Skolens Dagbog.....	98
Afgangs- og Aarsprøverne	100

1924